

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitászó petit sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, május 28.

Mai szárnk főbb közleményei:

- Hogy akarják bolondítani a kiskereskedőket
- Választási mozgalmak.
- Tengeralatti hajók katasztrófája.
- Győzelem küszöbén.
- Mérenysiet két liter borért.
- Intrikák a trónörökös neje ellen.
- A munkapárt hódítása.
- Tisza István és az állami tisztviselők érdekei.
- Vas-lakodalom.

Az utolsó függetlenségi kormány.

Arad, május 27.

Az első volt és az utolsó lesz. Nem kell prófétai tehetség hozzá, hogy ezt meg lehessen jövendölni. Valaha még bölcselkedő politikai vitákat folytattak arról: kormányképes-e a függetlenségi párt. Es a függetlenségi párt megpróbálta a kormányzást. Az ország pedig látta, hogy miképpen veszik ők ezt a hivatást, mit értenek kormányzás alatt. Az első dolguk volt, hogy a maguk éhségét csillapítsák.

Az első pillanatban, hogy kezükben volt a hatalom, megfélemedtek mindenről: programról, multáról, fogadalmakról, ígéretekről. Szemérmetlen, semmivel se törődő falánksággal estek neki a hivataloknak, az állásoknak, a szubvencióknak s az egyéb anyagi előnyöknek, amelyeket tiz körömmel kapartak ki az akta-tetőből. Az első dolog, a mivel elégedetlenek voltak, nem az volt, hogy a

régi programból egy betűt se tudtak megvalósítani, hanem az bántotta szörnyen a függetlenségi pártot, hogy az alkotmánypártnak több főispáni szék jutott, mint nekik.

A kiábrándulást, az undort, amelyet ennek a látása a nemzetben keltett, az ajándék-politikával akarták oszillapítani. Nem nézték, hová kell igazán, hol van a legjobban égető hiány, mire van az ország haladása érdekében leghamarább szükség, hanem költötték az állam vagyonát, elköltötték a tegnapi maradt megta- karított pénzt, a mának bevételeit, sőt elköltötték a holnapot és a holnap- utánt is. Azt hitték: ez a valódi kormányzás. Minél jobban, minél vadab- bul szórni a pénzt. Hiszen Apponyi Albert gróf ma is ezt tartja a levitéz- lett kormány egyik legnagyobb di- csőségének és ezt tele torokkal hir- deti is.

Amikor elkotródtak, amikor me- nekülniök kellett a következmények elől, amelylyel ez a „kormányzás“ járt volna, mi maradt utánuk? Egy ország, amelyben mindenki elégedet- len: tisztviselő, kereskedő, iparos, gazda, lateiner. Üres állampénztárat, lerongyolódott országot hagytak, amely ép oly zavarokban van idebenn, mint amennyire nincs semmi tekintélye ki- felé. A pénzügyi adósságokon kívül az elintézendő feladatok egész asztag- ját hagyták. Hogy ezeket nem intéz- ték el, abban csak egy vigasztaló van.

Igy talán jobb; mert amit elintéztek, azt rosszul intézték el.

Maguknak is be kellett ism. rniök a gyámoltalanságukat, a balkezű vol- tukat, az éretlenségüket. Azzal men- tegetőztek: hiszen voltaképen nincs függetlenségi kormány, csak koalí- ciós. Ők pedig a koalíciós szövetsé- gesektől nem tudják megcsinálni azt a sok szépet, nagyot, a mit tőlük várt az ország. Akkor megkinálták őket magukat a kormányzással. Megkinál- ták Kossuthot, megkinálták Justhot, s ekkor derült ki, hogy mennyire tehetetlenek, tudatlanok és kormány- képtelenek.

A függetlenségi kormánynak örökre vége. A pártprogramból egy betűt nem hajtottak végre, s nem maradt utánuk más, mint egy sóhajlás, a mely egyesíti az egész országnak tisztán látó, józanul ítélő és higgadt em- bereit: a jó isten mentse meg ezt az országot attól a balesettől, hogy va- lamikor is függetlenségi kormány ül- jön a nyakára!

De ha a nemzet mindörökre elve- szíthette a kedvét a függetlenségi kor- mánytól, ebben egészen egy tapasztalatra jutott a nemzettel az uralkodó, a dinasztia is.

A függetlenségi pártból alakult kormány súlyos bizonyítékait adta megbízhatatlanságának, s annak, hogy a kormányzásra mennyire nem hiva- tott. A függetlenségi kormány mindig a korona palástjával takarózott, s a

Divatsevegés.

— A napernyő —

A nők nyári viseletében a legbájosabb toa- letteikk — a napernyő. Az utcá és a sétahelyek hullámzó embertömege fölött óriás virágok látsza- nak himbálódni. Hófehér lilomok, piros pipacok, violaszín harangvirágok, sárga tulipánok.

Amint a nap rájuk tüzi sugarait, mintha fény- lenének. Libegésük skandalja az urnójuk lépését. A karcsu, nyulánk fiatal leányok napernyőjének mozdulatai könnyedek, mint a pacírta repülése. A kövér, öreg néni napernyője csoszogni látszik, mint a kaosa.

Valami delejes erő rejlik a napernyőben. Megérezzük, hogy ki az, aki sátra alatt rejtőzik és rohanást követjük, utat törve magunknak az áradaton.

Nem csoda, hogy a napernyő használata visz- szanyulik a ködös ókor napjaihoz. Nemcsak mivel már a klasszikus időkben is égetőn süttött a nap a szépséges atheni és trójai hölgyekre, hanem mivel ezek is jól tudták, hogy a napernyő emeli igazító voltukat.

Az antik vázáképeken látható napernyők sok- ban hasonlítanak a mostaniakhoz. Természetes, hogy hosszú pályafutása alatt sokféle átalakuláso- kon ment át. De a napernyő általános használata

nem épen régi keletű. Csak mintegy kétszáz évtől kezdve, amikor egy elmés feltaláló könnyebb ke- zelhetőségét tette lehetővé, Franciaországon át ter- jedt el az eleganciára tartó hölgyeknél az a szo- kás, hogy napernyővel védekezzenek a perzselő napsugarak ellen.

A változó divattal változott a napernyő alakja, diszitése, nagysága. És attól kezdve, hogy divat- cikké avatták, biztosítva volt a népszerűsége is. Mert a célszerűség kérdése Éva anyánk óta min- dig deferálni tartozott a divat előtt.

Hiszen már a szerelmes Pál és Virginia is egy óriási lótszlevél árnyában sétáltak az őser- dőben, de példájuknak nem voltak követői, mert hát kerülték a — társaságot.

Az eddigi divatos napernyők kecses könnyü- ségét veszély fenyegeti. Az ernyőkészítő ipar leg- újabb gyártmányai valóságos naptetők, melyek ma- gas botjukkal a sarki kofák óriási ernyőire emlé- keztetnek és az 1910-iki tulnyulánk divathölgyeik- hez nem állnak arányban.

Vagy talán arra számítanak, hogy az ellenté- tek fokozzák az érdekességet? A női ruhák a le- hető legszűkebbek, az ernyők viszont annál tere- bélyesebbek. No de, mit is törjük a fejünket! Hiszen kézenfekvő az ernyők nagyságának titka: Az óriási kalapokat csak ernyőóriások árnyalhat- ják be. A második császárság idején épen meg-

ferdítva volt az arány: A rengeteg krinolinhoz, a nők fejét kicsike „gulyaalás“-alaku kalap fűdte és kacsójuk picike napernyőt tartott föléje. Igazán furcsa kép! Mulatnak láttán a mai hölgyek. De jaj nekik! Tiz-husz év mulva az ő fotografiá- jukat fogják komikusnak tartani a leányaik, unokáik.

A „marquise“-napernyő gépezettel fölré billenthető volt, hogy napernyőtől is használhatták. A nyelvük is ehhez képest rövidke volt, ellentétben a directoire-kor hosszú, sétabotszerű napernyő- botokkal.

Hosszúletűek nem voltak, épen ugy nem, mint a néhány év előtti japán alaku, sok bordás, japán stílusú, majd a négyszögletű bizarr nap- ernyők se.

Most, legújában, a baldachin-ernyőket lán- szírozzák a gyárosok. Ezzel a görögös viselet- hez óhajtanak alkalmazkodni. Nem gondolják meg, hogy a mai hölgyek nem rendelkeznek kis szerecsen szolgálkkal, vagy rabnőkkel, — mint görög elődeik — hogy azokkal tartassák fejük fölé az ernyőt. A mai nők önállóak. Eman- cipálódnak minden tekintetben és maguk véde- keznek minden kellemetlenség ellen, tehát a nap- sugarak ellen is. De, minthogy mindenben füg- getlenek szeretnek lenni, fölösleges terhet s

koronát tolta előtérbe, amikor a támadások ellen védekezett. Nem fedte a maga felelősségével a korona tényeit, hanem olyanokért is a királyra hárította az ódiomot, amelyek a maga hibájából fakadtak.

— Egész uralkodásom alatt, a monarkia egyetlen államában se volt kormány, amely a kormányzásra ennyire képtelennek mutatkozott. A politika intim köreiből jó ideje nem titok ez a jelentős nyilatkozat, amelyet az uralkodó egy, a mai mozgalmaktól távolélő magyar politikus előtt tett. A korona nem állotta útját a függetlenségi kabinet alakulásának, de ez a kabinet maga mutatta meg, hogy a függetlenségi pártnak hosszú, igen hosszú ideig kell a politika iskoláját járni, amíg újra kormányzásra vállalkozhatik.

A trónörökös, amióta a magyar politikával érintkezési pontokat tart fenn, hasonló irányban juttatta kifejezésre a maga nézetét. A trónörökös szerint a dinasztia csak oly kormányra bízhatja az országát, amelynél őszinteséget, komolyságot és következetességet talál. A függetlenségi politikusoknál pedig ezt a hármat nem tapasztalta.

A nemzet és a király ilyen bizonyítvánnyal bocsátották el a függetlenségi kormányt, négy évi szolgálat után. A miniszterelnök joggal és komoly jelentőséggel mondhatta ezt: a függetlenségi pártot hivatása az ellenzéki mezőkre szólítja, ott, tisztességes működéssel, az önzetlenségbe való visszaszokással helyrehozhatja a kormányzás alatt foszlányokká tépett jó hírét. A kormányzás, — akármennyit siránkoznak és akármilyen naivul biznak abban, hogy a múlt elől fog kezdődni, — nekik örökre elveszett. S a mikor az a nap közeledik, amely az új, állandó kormány alá fogja a biz-

türnek és csakhamar félre fogják lökni a nehéz ernyőket.

Minthogy azonban ma még divatosak, számolnunk kell velük. Hogy az ernyőszél merevségét eltüntessék, az acél bordákra feszített szövet végét köröskörül, minden bordaközben kikanyarítva lelogatják. Ezek szélét aztán bodorral, rojtjal, vagy himzéssel veszik körül. Más alak: két keresztbe fektetett négyzetletű szövetdarab alkalmazása, miáltal nyolc lelő „cakk” képződik.

A napernyők fogantyújával üzik legújabban a legnagyobb lukszust. Valóságos művészek munkáit alkalmazzák finom fa- vagy elefántcsont faragásban, zománcfestésben, csiszolt féldrágakövekben és vert aranyban. Ez a fogantyú túlélhet több szezont is, nem így az ernyő huzata. Nemcsak minden nyárra, hanem minden nagyobb öltözékhez is más ernyő való. Ezért nem is követel a divat drága ernyőszövetet. Könnyű selyem, mely a ruha színéhez illik, megteszi.

A divat változik, de a hölgyek ma is úgy bánnak a napernyővel, mint nagyanyáik bántak és mint ahogy a dedunokáik fognak bánni. Mindenesetre a finom arborókák védelmére használják, de emellett a kacérkodás eszközeit is megbecsülik bennük. Elrejtik mégéje az arukat, hogy a kíváncsiságot fokozzák. Az átszűrődő világgal ingerlő színeket varázsolnak vonásaikra és ha az alkalom engedi, selyemsátrában csókra nyújtják ajkukat.

tos talaját megépíteni, talán illendő, hogy a nekrológját megírjuk az első és utolsó függetlenségi kormánynak. Ha a halottakat csak jóval szabad illetni, — legyen sirirata a legjobb kivánság, amely a gyomorrontásba, a falánkságba belepusztult függetlenségi kormányt érheti: felejtjük el!

Hogy akarják bolondítani a kereskedőket.

A függetlenségi párt ferdítései.

*

A ráfogások és hazugságok áradatában, melylyel az aradi függetlenségi párt naponta a választóközönséget elárasztja, nem az utolsó helyet foglalja el az a kortesfogás, melylyel ez a párt a kiskereskedők és kisiparosok körében dolgozik, kiadván a jelszót, hogy Tisza István programbeszéde agrárius tendenciákat követett és elhanyagolja a kereskedelem és ipar érdekeit.

Ez a ráfogás ugyanolyan gyerekes, mint amilyen nevetséges. Ennek a sült valótlanágnak csak azok ülhetnek fel, akik a programbeszédet nem olvasták. A programbeszédben határozottan kijelentette Tisza István gróf, hogy az ipar és kereskedelem látszólag ellentétben állanak egymással, de ezért teljes az érdekegyeség közöttük és a legnagyobb batorság volna egyiket a másik rovására fejleszteni.

Aki ebből a kijelentésből kereskedelem- és iparelles tendenciát akar kiolvasni, az vagy nem ért magyarul, vagy nem akar érteni. Különböznék azok kiabálnak, akiknek vaj van a fején.

Az agrárius tendenciáknak az atyamestere a koalíciós kormány földmívelési igazságügyminisztere, Darányi Ignác volt, ki mellett ott szerepelt őrszem gyanánt a Kossuth párti államtitkár, Mezőssy Béla. Ebből a minisztériumból került ki minden intézkedés, mely a kereskedelem és ipar rovására, minden kedvezményt oda nyújtotta a mezőgazdaságnak.

A koalíció csinálta meg az új adótörvényeket, melyek a szédítő államteher oroszlanrészét a kereskedő, iparos és a szellemi munkája után élő népekre hárítják át, az agrárius érdekeket pedig bársonyos kézzel simogatják. A mikor ezeket a törvényeket betervezték, a kereskedelmi kamarák, ipartestületek, a diplomás emberek egyesületei feljajdultak, de ez az országos vészkiáltás a most olyan erősen merkantilista érzelmű függetlenségi pártnál meghallgatásra nem talált s az otthonról erősen sürgöttetett képviselő urak, köztük Barabás Béla is, egy szóval sem igyekeztek a szegény iparosság és kereskedelem terhein könnyíteni.

S most Tisza István grófra süti reá a hazug rabulisztika, hogy agrárius tendenciákat hirdet, arra a Tisza Istvánra, a ki ép itt Aradon jelentette ki, hogy a mezőgazdaság érdekeit nem szabad a kereskedelem és ipar rovására fejleszteni, mert a kettő között érdekegyeség áll fenn. Arra a Tisza Istvánra sütik rá az agrár tendenciákat, a kinek kormányában ott áll Hieronymi Károly mint kereskedelmi miniszter, a merkantilis irány legkiválóbb képviselője, a ki a mostani kormányban is a legbiztosabb garanciája a kereskedelmi és ipari érdekek legcéltudatosabb fejlesztésének. Arra a Tisza Istvánra akarják reá fogni az agrárius velleitásokat, a kinek legintimebb politikai barátai közé tartozik Serényi Béla, a mostani földmívelésügyi miniszter, akinek minisztersé-

gét az agráriusok ellenezték leginkább azon okból, mert tulságosan merkantilis gondolkodású politikusnak tartották.

Tisza István programja, a békés munka programja. A békés, nyugodt munkálkodás alapjának megteremtése: ez az igazi merkantilis érdek. — Az örökös obstrukció, a vég nélküli közjogi viták: ezek pedig megölő a kereskedelemnek és iparnak.

A kereskedők és iparosok, a kik igazán dolgozni akarnak, azok nagyon jól megállapíthatják, hogy a merkantilis jelszavakat a függetlenség párt és annak kebelében Barabás Béla csak akkor szedik elő, ha merkantilis szavazatokra van szükségük.

A kereskedelemnek és iparnak van szüksége elsősorban nyugodalmas, békés és munkás kormányzásra. Ezt csakis a munkapárt győzelme tudja biztosítani. Aradi iparosaink és kereskedőink a saját érdekeiket úgy szolgálják legjobban, ha nem ülve fel semmiféle félrevezetésnek, nem engedve semminemű megfélemlítésnek, Tisza István grófra adják le szavazatukat.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Párdány: A választás június 1-én lesz. Egyedüli jelölt ifj. Dániel Pál dr. munkapárti.

Zichyfalva: Három jelölt küzd a mandátumért. Választás június 1-én lesz.

Margitta: Szatmári Mór most másodszor járja be kerületét. Márkus László munkapárti nagy reménnyel megy neki a választásnak.

Zalaszentgrót: Eitner Zsigmond Justh-párti ellen fellépett Andorffy Gyula dr. munkapárti. A néppárti Rubicsek visszalépett, helyette Darnay Károly nyug. huszárörnagy a néppárt jelöltje.

Vác: Preszly Elemér dr. függetlenségi vasárnap mond programbeszédet. Közte és Kazy államtitkár között heves harc lesz.

Bácsóváros: A néppárt a visszalépett Adamovics helyébe Eördögh Elemér futtatói plébánost léptette fel Gromon Dezső ellen.

Szentes: Kalpagos Nagy Imre gazdajelölt visszalépett Kovács Dénes dr. függetlenségi javára. Kovács máris igen népszerű a városban s a legtöbb kilátással megy neki a választásnak.

Kecskemét: Szappanos István, a felsőkerület Justh-párti jelöltje, ma este 8 órakor, Herváth Mihály Kossuth-párti jelölt pedig vasárnap délután tartja programbeszédét. Szappanos támogatására Justh Gyula, Horváth Mihály támogatására pedig Glatz Antal, Héderváry Lehel, Förster Aurél, Muzsa Gyula és Irsay József mennek le a kerületbe. A választás itt igen küzdelmesnek ígérkezik, mert Szappanos, akiben a bizalom megrendült, terrorral, pénzzel s rágalom szórásával dolgozik.

Kecel: Erek Károly munkapárti programmal fellépett. Ellenjelöltjei: Pozsgay Miklós Kossuth-párti és Anderkó János Justh-párti.

Nagylakról jelentik: A nagylaki választókerületben Nagy Sándor dr. szemben fellépett Nikolits Aurél tegnap visszalépett Nagy Sándor dr. javára a jelöltségtől. Nagy Sándor dr. szombaton Csanádpalotán, Kövegy és Királyhegyesen tartja meg programbeszédét. A választók mindenütt nagy lelkesedéssel készülnek Nagy Sándor drt elfogadni.

Pelczéder Agoston programbeszéde. Tegnap délelőtt érkezett Aradra a helybeli szociáldemokrata párt képviselőjelöltje, hogy el-

mondja programbeszédét. Hívei szép fogadtatásban részesítették a vasutnál. Délután öt órákor sok száz ember jelenlétében fejtegette Pelczéder a szociáldemokrata párt politikai programját és különösen a választójogi reform kérdését és a koalíció hazug politikáját tárgyalta részletesen.

Zsibórol jelentik: Tegnap délután tartotta Vaska Gyula, a függetlenségi és 48-as párt jelöltje programbeszédét, kit Kemény Arpád báró és Szász Zsombor, a kerület volt képviselője kísért.

Székelyudvarhelyről jelentik: Az Udvarhely vidéke kerületben előbb Ugron Akos Kossuth párti, majd tegnap Szakáts Zoltán munkapárti jelöltek visszaléptek és így Kállay Tamás Justh párti ellenfél nélkül maradt. Ma azonban felléptették Embery Arpád főgimn. tanárt Kossuth-párti programmal, ki az oláhfalvi kerületben Dániel Gábor munkapárti javára visszalépett Embery most járja be a kerületet a hivatalos körök támogatása mellett.

Székelyudvarhelyen Valentik Ferenc Justh-párti és Ugron János munkapárti jelöltek között a küzdelem heves lesz.

Kisjenőről jelentik: Lázár Zoárd dr., a kisjenői kerület Justh párti képviselőjelöltje csütörtökön Szapáryligeten mondott programbeszédét.

Kalocsáról jelentik: A dunaparti kerületben Haypál Benő Justh-párti és Muzsa Gyula Kossuth-párti jelöltek között erős küzdelemre van kilátás.

Wittmann János, az újszentannai kerület munkapárti jelöltje ma tartotta programbeszédét *Ujpanáton* és *Fakerten*. Ujpanátra 8 órákor érkezett, ahol a választók beláthatlan tömege fogadta fényes ünnepléssel. A képviselőjelölt végighallgatta a nagymisét s utána a község háza előtt mondotta el beszédét a megjelent nagyszámú közönség lelkes ovációjától kísérve. A jelölt megnyerő személye, érvei oly hatást gyakorolt a választókra, hogy a néhány Mähler párti választó önként csatlakozott a Wittman-párthoz. Ujpanátról Fakertre ment lelkes híveitől kísérve, ahol Bernáth Ferenc körjegyző üdvözölte. Délután 4 órákor nagyszámú közönség előtt tartotta meg programbeszédét. Aznap délután 5 órákor Szentleányfalván tartotta meg beszédét, hol a választók lelkes hangulattal fogadták. Ujjan elkísérte Blaskovits tevesvári apát, ki Ujpanáton a nagymisét mondotta s mindkét községben beszédét intézett a polgárokhoz.

A **facseti** kerületben, ahol Nemess Zsigmond dr. a munkapárti jelölt, hárman küzdenek a kerület mandátumáért. Ujabbán föllépett *Miljkovic Dragutin* román-bunyai nagybirtokos párton kívüli programmal. A függetlenségi jelölt *Hajdu Frigyes dr.*, a kerület volt Justh-párti képviselője. Nemess Zsigmond dr. megválasztását biztosra veszik.

A **világosi** kerületben föllépett Nagy Mihály volt főispán a mai napon bejelentette, hogy a jelöltségtől visszalépett.

Csikszeredáról jelentik: *Apponyi Albert* gróf ma reggel ideérkezett *Kállay Ubul* Kossuth-párti jelölt támogatására. Apponyit lelkesedéssel fogadták és ünnepelték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A főügyész az aradi ügyészségről. *Sztaniszlavszky Adolf*, a nagyváradi kir. ítélőtábla főügyésze, aki egy hetet töltött Aradon, tegnap elutazott. A főügyész tüzetesen felülvizsgálta az aradi ügyészség működését és a legőszintébb elismerés hangján emlékezett meg a tapasztalatairól *Szokolczay Lajos*, a kir. ügyészség vezetője előtt. Az ország ügyészségeinek mintaképeül állította az aradit, amely méltán rá is szolgál erre a dicséretre. *Pogonyi, Kovács* és *Fikkar* ügyészek szinte emberfeletti munkát végeznek és talán az aradi ügyészség az egyetlen, ahol restancia nincsen. A kezelő és segéd személyzet működéséről is a legjobb dicsérettel emlékezett meg a főügyész.

A munkapárt hódítása.

A vezérek egységes gondolkodása.

Távirati tudósítás.

Arad, május 27.

A választások előestéjén számot vetnek a pártok. A munkapárt teljes bizalommal várja az ország ítéletét, mert azt tudja, hogy igazságait a nemzet a maga igazságainak ismerte el. Lelkes a hangulat a pártban, a hol ma este *Tisza István* gróf elosztott minden félreértést, melyet *Lukács* körmöcbányai beszédébe akartak belemagyarázni.

A közjogi meddő szövegek temetését jelenti a választó közönségnek megnyilatkozása.

A politika mai eseményeiről a következő távirataink számolnak be:

Tisza — Lukács beszédéről.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt országos körében ma este nagy számban jelentek meg a párttagok. Élénk megelégedéssel állapították meg, hogy a vidéki jelentések szerint a párt a legjobb reménységekkel tekinthet a választások elé. Megjelent a körben *Tisza István* gróf is, aki szóba hozta azokat az újságközleményeket, melyek *Lukács* körmöcbányai beszéde nyomán közte és a pénzügyminiszter között ellentéteket állapítanak meg. Csodálkozással olvasta ezeket — ugymond. Ő is valamennyi beszédében, elsősorban a főrendiházban tartott beszédében hangsúlyozta, hogy a 68 és 48 közötti választásnak le kell omlaniok. Az összes munkakész elemeknek össze kell fogniok. Ugyanilyen értelmű felhívás szól *Lukács* körmöcbányai beszédéből azokhoz, akik munkaképes parlamentet akarnak. Az obstrukció elbírálása szempontjából ő sincs már azon a nézeten, amelyen volt akkor, amidőn egy óriási többség állott egy elkeseredett kisebbséggel szemben. A Justh-párt obstrukciójával szemben számítani kell a józan ellenzék együttműködésére.

A választási elnökök.

A kormány a következő hivatalos közlést teszi:

A nemzeti munkapárt körébe az ország egy és más vidékéről érkező hírek szerint egyes kerületekben a központi választmányok által kiküldött választási elnökök, akik történetesen valamelyik ellenzéki párt kötelekéhez tartoznak, azzal öntenek bizodalmat a csüggedő párt-hívek lelkébe, hogy ők, mint a választásnak nagy hatalommal felruházott vezetői, mindenképpen gondoskodni fognak róla, hogy az ő elveiket valló jelölt választassék meg képviselővé. Nem tudjuk, hogy e híreknek mennyi alapja van, azoknak a párt-híveinknek megnyugtatóra azonban, akiket az ilyen éppen oly gonosz, mint együgyű fenyegetések után nyugtalaníthatnának, megállapítjuk, hogy a kuriai bíraskodásról szóló, 1899. évi XVI. törvények hatáskörében gondoskodni róla, hogy a választási elnök törvényellenes pressziója, vagy bármilyen erőszakszkodása által meghamisított választás eredményét a Kuria megsemmisítse. A törvény 2. ik szakaszában határozottan deklarálja, hogy a választás érvénytelen:

ha a választási elnök a választás szabadsága és a rend fentartása érdekében reáért köteleességeket olyan módon, illetőleg azzal a céllal szegte meg, hogy a választás eredményét a képviselő javára meghamisítsa, vagy ha a választók bevonulására a választói érdekhelyen való elhelyezésére és a szavazási helyiségekkel való összeköttetésére nézve olyan rendelkezéseket tett, melynek világosan látható célját a választás ered-

ményének a képviselő javára meghamisítása képezte.

A törvénynek ez a szó szerint közölt szakasza minden garanciát megad arra nézve, hogy a választási elnök törvénytelenségei útján létrejött választási eredményt a Kuria könnyörtelenül meg fogja semmisíteni. A törvény 169. ik szakasza pedig hathatósan gondoskodik arról is, hogy egyes választási elnökök baszkodási hajlandóságát alaposan lehűtse, amennyiben következőleg intézkedik:

Ha a választási elnök, illetőleg szavazatszedő küldöttségi elnök, vagy helyettes elnök abból a célból, hogy egyik, vagy másik jelölt megválasztását biztosítsa, vagy a választást meg-hiusítsa, választási törvényekbe, vagy a jelen törvénybe ütköző valamely intézkedést tett és ezen intézkedés következtében a választásnak általa célba vett eredménye beállott, vagy a választás meghiusult, vagy, ha az említett célokból a csendőrség, rendőrség, vagy a fegyveres erő feletti rendelkezést a 154. §. rendelkezéseinek megszegésével másra ruházta át, hat hónapig terjedhető fogházzal és hatozer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, valamint politikai jogai gyakorlásának felfüg-gesztésével büntetendő.

Ehhez még csak azt tesszük hozzá, hogy a Kuriára az egyes kerületekben divó terroriz-tikus eszközök nem igen lesznek hatással s így egy-két oly zsarnoki hajlandóságú elnök ur, amilyenről az előjáróban említett hír szól, igen keservesen lakolhat meg polgártársai politikai jogainak elnyomásáért.

Andrássy Dénes gróf levele.

Andrássy Dénes gróf ma a következő levelet intézte a sátoraljaujhelyi választókerület közönségéhez:

„Szegény hazánk, melynek politikai függetlenségét és közgazdasági önállóságát törvényeink egész sorozata biztosította és ezt az 1867. XII. törvény a köztudat szerint tényleg életbe is léptette, ma komoly válság előtt áll. A korona és a nemzet közti összhangot a közjogi harcok már rég megzavarták. A magyar állam kiépítésének nehéz nagy munkáját az állandó harcok megbénították. Az ország fejlődésére irányuló komoly munkásság korlátozva van. Megrendült a közhitel. Megszűntek a közgazdasági vállalkozások. A közjó rovására megindult a pártoskodás és a viszálykodás. Osztályharc felé rohan az izzó szenvedély, az ádáz küzdelem megzavarja a békés polgárság nyugalmát. Azon tiszta múlt, amelyre én 75 éves koromban visszatekintek, engem följogosít, hazafiságom pedig kötelez, hogy e komoly órában politikai hitvallásomról én is nyílt vallomást tegyek. Én mint az 1867-es alaptörvény régi híve, kérve kérem az ujhelyi polgárságot, kiket én, mint a magyar nép igaz barátját és a közérdek régi munkását, önzetlen, jó hazafit ismerek, méltóztatassanak a mostani általános választáson mindenütt azt a jelöltet támogatni szavazatukkal, aki a képviseletet az 1867. évi törvényes alapon vállalni kész, mert nekem erős meggyőződésöm az, hogy hazánkat és a lakosságot nem a jelszavak teszik boldoggá, hanem csak az ország eddigi nagy fejlődését eredményező 1867. évi törvényekben alapuló munkás és alkotó igyekezet, béke és összetartás. Éljen Kazy József, leendő képviselőnk!

MULATSÁGOK.

(=) A kereskedelmi alkalmazottak bálja. Június hó 5-én, vasárnap a városligetben saját könyvtára alapja javára az aradi kereskedelmi alkalmazottak tanmulatságot rendeznek.

TITKOK

József főherceg udvarából.

Mihálovics feleplezésének folytatása. — Az ítélet kulisszái mögül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Mihálovics Géza volt huszárszázados, József főherceg gyermekeinek egykori nevelője folytatja az udvarról szóló leplező írásait.

Elmondja, hogy hat hónapi börtönre ítélték ama cselekedete miatt, mert fölment Bécsbe, hogy elbucuzzék Augusztá hercegasszonytól és a kis fenségektől.

(Ujra Libits.)

Mihálovics Géza az elítélésének kulisszatitkairól így nyilatkozott:

— A főherceg azon az emlékezetes estén Budapestről utazott fel Bécsbe. Itt Libits jószágkormányzóval beszélgetett megelőzőleg, aki annak idején már elődömnök, Tolnay-Takács grófnak is sok kellemetlenséget szerzett. Hogy miről tárgyaltak, nem tudom, csak sejtem. A főherceg azzal a mesével jött Bécsbe, hogy Ádám udvari festőtől levelet kapott, melyben a festő engem vádol. Mint már tegnap közöltem, ilyen levél nem létezett soha, ilyen levelet Ádám nem írt. A tény az, hogy amivel a főherceg Ádámot vádolta, azt valójában Libits követte el. Libits mondott dolgokat a főhercegnek, amelyek őt, mint férjet kellemetlenül érintették. A főherceg azonban nem akarta nevének elárulni a besugót...

(Tanácsok Augusztának.)

Hogy a főherceget a fenséges asszonyról tendenciózusan informálták, az kitűnik a következőkből:

— Bementem egyszer a főherceghez — mondja Mihálovics Géza — és magyarázatot kértem. Többek közt azt kérdeztem tőle, nincs-e megelégedve velem. A főherceg így válaszolt:

— De igen, sőt nagyon is meg vagyok önnel elégedve. Ön nagyszerűen teljesíti kötelességét, sőt még annál többet is tesz. Ön sokat és sokszor ad tanácsokat a főhercegnőnek. Nagyon becses lehet neki az ön tanácsa, hogy mindig önhöz fordul minden ügyében tanácsért.

Ezekből a szavakból kiért a guny, de azért én nyugodtan így feleltem:

— Ezen csodálkozok fenséged? Én nagyon jól emlékszem arra, hogy fenséged is kért tőlem több ízben tanácsot. Arra is emlékszem, hogy egy ízben nagyon izgatottan lépett be hozzám ezekkel a szavakkal:

— Igen kellemetlen ügyem van, kérem, segítsen rajtam.

Én meghallgattam fenségedet és ezt válaszoltam:

— Nagyon helytelenül cselekedett fenséged.

Fenséged akkor izgatottan rámszólt, hogy hogyan merem ezt én önnök, a főhercegnek mondani és eltávozott a szobámból. Néhány perccel később visszatért, sőt bocsánatot kért és kijelentette, hogy igazam volt. Nos, én akkor jó tanácsot adtam fenségednek is. Igazán nincs oka hát fenségednek rossz néven venni, ha a főhercegnő is érdemesített arra, hogy egy és más dologban tanácsomat kérje.

(Jönnek a leplezések.)

Feltűnően érdekes az, amit Mihálovics Géza jövődől terveiről elbeszél.

— Sor kerül majd minderre. Ha kényszeríteni fognak arra, hogy más pályán és nem az enyémen keressem a kenyéremet, akkor

kénytelen leszek úgy megélni, ahogy tudok. Semmim sincs, a mit értékesíteni tudnék megelőzhető érdekeltem. Legfajobb szenvedéseim és kálváriám története.

Végigsimított nyílt, egyenes homlokán s folytatta:

— Lehet, hogy ha nem lesz más megélhetési forrásom, hogy megírom memoárjaimat. Csunya dolog lesz. Csunya dolgok lesznek benne. Dehát elvégre, harmincegy éves koromban csak nem élhetek örökké a nővérem nyakán. Nem tengődhetem itt. Nem az én hibám lesz, ha a memoár keretében nagy szenzációval szolgálok a világnak. Mi mindent megtettünk, hogy igazamhoz jussak.

Merénylet két liter borért.

Bujtató függetlenségi főkortese. — Az aradi rendőrség ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Május hatodikán brutális merényletet követtek el a Kossuth-utcai Riszterer vendéglőben összegyűlt munkapárti választók ellen. Hatalmas kődarabot hajítottak az ablakon át, mely csak a véletlen szerencse következtében nem okozott emberhalált. Ez az elhajított kő indította meg a választási durvaságokat itt Aradon és érezték az ellenpárton is, hogy tullepték az alkotmányos küzdelem határát ezzel a kőhajítással, mert a tett színhelyén, a merénylet elkövetésének percében kijelentette a függetlenségi párt egyik főkortese, Schamberger László kocsigyártó: *szégyen volna a függetlenségi pártra, ha ők csinálnának ilyesmit.*

És ime a rendőri nyomozás, a tettes beismerése s a szemtanúk igazolják, hogy amit a függetlenségi párt egyik főkortese — aki ma is büszkén vallotta Bedő dr. bíró előtt, hogy ő szívvel-lélekkel dolgozik elveiért — szégyennek mondott, azt senki más nem követte el, mint épen e találó jelző első hangoztatójának, Schamberger Lászlónak felbujtására hallgató, ittas iparos tanuló. A merénylőnek félig öntudatlan állapotát használta fel Schamberger arra, hogy gondolkodás nélkül ötkilós kődarabot dobasson sűrű embertömegbe — két liter borért.

Három heti nyomozás után a detektívek a kihágási bíró elé állították a Riszterer-korcsma ablakán át elkövetett merénylet tettesét, Óri István festőtanulót és annak felbujtóját, Schamberger László kocsigyártót.

Ma tárgyalta az ügyet Bedő Arpád dr. kihágási bíró.

(A tettes felbujtója.)

A kődobással meggyanusított Óri a következőképp vallott:

Véber Mihályval hazafelé tartottam kissé ittas állapotban. A Riszterer-korcsma előtt kíváncsiságból megálltam. Odajött Schamberger László, kit én személyesen ismerek és azt mondotta: „*Fiuk, itt a Tisza-párt van, aki beüti az ablakot, annak fizetek két liter bort.*” Rucsek Sándor és József, továbbá Imre Ernő ott állottak a sarkon. Mikor mi Véberrel oda érkeztünk, öten lettünk a csoportban. A felszólításra a csoportból senki sem akart vállalkozni.

Ezt látván, Schamberger hozzám jött és engem kezdett biztatni. Mivel látta, hogy ittas vagyok, azt mondotta nekem, hogy ne féljek, mert a felelősséget ő magára vállalja. Erre én megindultam, felvettem a követ, bedobtam az ablakon és elszaladtam. A többiek mikor látták, hogy indulok végrehajtani a tettet, elszéledtek, egyedül Schamberger szaladt utánam.

A két liter bort Schamberger máig sem adta meg, de én nem is kértem, mert másnap józan

állapotban nagyon megbántam tetteimet, miután arra gondoltam, hogy valakinek esetleg halálát okozhattam volna. Erről a dologról előzőleg sehol senkivel nem beszéltem.

A tettes vallomásával szemben Schamberger tagadott és így vallott:

Beismeri, hogy a szóban forgó este tíz óra tájban járt a Riszterer-korcsma előtt, ahol több csoportot látott. Valaki azt mondotta, hogy bent munkapárti gyűlés van. Erre én, mint régi függetlenségi és 48-as ember tovább mentem és a Magyar-utca másik sarkán lévő korcsmában tértem be, hol Stark Sándor csizmadiamesterrel 11 órakor, amint visszafelé tértem, többen jöttek ki a Riszterer-korcsmából s ezek mondták, hogy betörték az ablakot és én még azt mondtam, hogy *szégyen volna a függetlenségi pártra, ha ők csinálnának ilyesmit.* Tagadja, hogy Óri Istvánt biztatta fel arra, hogy az ablakot betörje s ezért két liter bort ígért. Órit nem ismeri, Rucsek Sándort, Józsefet és Véber Mihályt sem ismeri, egyedül Imre Ernőt ismeri. Az említett este azt nem látta és vele nem is beszélt.

(A tanúk.)

Ezután következett a tanúk kihallgatása, akik valamennyien terhelően vallottak Óri és Schamberger ellen és vallomásukat a szembesítés alkalmával is fentartották.

Imre Ernő kovácssegéd a következőképp vallott: A Riszterer-korcsmából jöttem ki és halottam, mikor Schamberger azt mondotta a sarkon álló csoportnak, „*fiuk üssétek be az ablakot.*” Én csak addig voltam közöttük, amíg Schamberger erre bujtotta a körülállókat, az ablak betörését már nem láttam, csak azt hallottam, hogy az üveg csörömpölt. Gondolván, hogy baj lesz, nem vártam be a dobást.

Szembesítésnél azt mondotta, hogy igenis a szóban forgó este Schamberger annak a csoportnak, mely közt ő is állott azt, mondotta, „*fiuk, üssétek be az ablakot.*”

Rucsek Sándor lakatossegéd így mondotta el a történeteket: Schambergert úgy én, mint József öcsém ismerjük személyesen. Nekem is Óri mondotta, hogy ő dobta be a követ az ablakon és hogy azt Schamberger biztatására tette. Schambergert láttam szaladni a betörés után.

Rucsek József mázoló inas vallomása ez: Hallottam Óri Istvántól, hogy az ablakot ő törte be a Schamberger biztatására. Láttam, hogy Schamberger szaladt a betörés után.

Szembesítésnél Rucsek József és Sándor Schamberger szemébe mondják, hogy igenis ők látták Schambergert az ablakbetörés után szaladni.

Véber Mihály szobafestő: Én Rucsek Sándor, József, Imre Ernő és Óri István társaságában együtt állottunk a Riszterer korcsma előtt a magyar-utcai oldalon. Oda jött Schamberger László bognár-mester és azt mondotta Óri Istvának: „*Fiuk, itt a Tisza-párt van, két liter bort fizetek, aki betöri az ablakot.*” Óri egy kissé ittas lévén, erre azonnal felkapott egy követ, mert ott aszfalt javítás miatt felbontás volt s azzal bedobott az ablakon, mire úgy ő, mint Schamberger a Magyar-utca felé elfutottak. Mi pedig négyen rendes lépésben tovább mentünk. Amikor a korcsmából két nr kijött, akkor a Kossuth-utca sarkán a gyógyszerháznál voltunk.

Szembesítésnél szemébe mondja Schambergernek, hogy: „*Fiuk, itt a Tisza párt van, két liter bort fizetek annak, aki az ablakot betöri,*” mondotta Órinek, amire Óri be is törte az ablakot, Schamberger is elszaladt a Magyar-utca végéig.

Óri István szemébe mondta végül Schambergernek, hogy igenis ő volt az, aki őt felbiztatta, hogy az ablakot betörje és még másnap

art mondotta, hogy a betérés után a Magyar-utca másik sarkán levő kocsmába ment.

(Az ítélet.)

Ezzel be volt fejezve a bizonyítási eljárás.

Bedő dr. Óri Istvánt a kihágási büntető törvénykönyv 118. szakasza alapján mint olyan tettest, aki szilárd anyagból lévő tárgyat mások veszélyeztetésével dobott el, öt napi elzárással, átváltoztatható ötven korona pénzbüntetéssel sújtotta.

Schamberger Lászlót a büntető törvénykönyv 71. szakasza értelmében, mely a felbujtót épen úgy rendeli büntetni, mint a tettest, öt napi elzárással, átváltoztatható száz, koronával büntette meg. Azért rótt ki nagyobb pénzüsszeget a felbujtóra, mert felhasználta a tettes félig ittas állapotát arra, hogy vele büntetendő cselekményt követtessen el.

Óri megnyugodott az ítéletben, Chamberger fellebbezett.

INTRIKÁK

a trónörökös neje ellen.

Miért haragszik Ferenc Ferdinánd.

Távirati tudósítás.

Arad, május 27.

A királyi paloták hét lakattal szorosan lezárt kapuit erősen döngetik mostanában. Erősen és eredményesen. Lassan lassan kiszivárognak hírek a trónok szomszédságából is; hírek, amelyek azt mutatják, hogy a biborban születettek nem azok a kivételes lények, akiknek eddig tartották, hanem épen olyan husemberek, mint mi mindnyájan, emberi érzelmekkel, kisiségekkal és emberi hibákkal. Hírek, amelyek azt mutatják, hogy azok, akikre a koronák sugarai ragyognak, nem mindig élveznek zavartalan boldogságot, mert még a főhercegek nejeinek boldogsága is spēkelve van olykor-olykor fájó, égető tüszurásokkal.

Legalább is így áll a dolog, ha hinni lehet annak a budapesti estilapnak, amely a trónörökösne elleni intrikáról a következőkben ad számot:

Csunya, alacsony intrikák és eselszövények folynak a bécsi udvarban. Az intrikák központján Ferenc Ferdinánd trónörökös neje, Hohenberg Zsófia áll, akit a császári család nőtagjai valósággal üldöznek. Idegennek és betolakodottnak nézik a trónörökösne, aki Chotek Zsófia grófnő korában Izabella főhercegnő udvarhölgye volt és most egyszerre felbük emelkedett.

A Ferenc Ferdinánd házassága folytán beállott változás legkínosabban Frigyes főhercegeket érintette és hónapokig tartott, míg a béke helyreállott és a személyes érintkezés Izabella főhercegnő és a trónörökösne között megindult.

Az intrikák azonban még mindig folynak. Legutóbb a vadászati kiállítást használták fel a főhercegasszonyok, hogy a trónörökösnenek kellemetlenkedjenek. A kiállítás elnöke, Fürstenberg hercegnek az volt a szándéka, hogy a kiállítás megnyitására meghívja az uralkodóház női tagjait. Tudvalevőleg az udvar tagjait csak előzetes tapogatózás után lehet meghívni. Fürstenberg herceg érdeklődött és azt a választ kapta, hogy mivel Hohenberg Zsófiát meghívták, egyikük se megy el a kiállításra. A főhercegnők ugyanis nem akartak nyilvánosan hódolni a közjük tolakodott idegen előtt.

A másik eset a következő: A trónörökös neje, aki igen ambiciózus és becsvágyó, részt akart venni Edvard király temetésén. Mindent elkövetett, hogy elkísérhesse urát. Megindultak

a diplomáciai tárgyalások, de eredmény nélkül, mert Londonból, valószínűleg bécsi befo-lyásra azt adták hírül, hogy a temetésen csu- pán az angol királyi ház nőtagjai vehetnek részt, nem rokon női személyiségek részt nem vehetnek. Ennek folytán a trónörökösne Bécs- ben maradt és Ferenc Ferdinánd egyedül uta- zott a temetésre. Feltűnt, hogy a trónörökös rendkívül boszus volt az egész utazás alatt és a temetés után azonnal elutazott, holott a többi vendégek még néhány napig ott maradtak.

Tisza István

és az állami tisztviselők ér- dekei.

*

Tisza István gróf két és fél órás program- beszédjét technikai okok miatt lapunk egész terjedelmében nem közölte, mert a hatalmas beszéd legalább tizenkét oldalt foglalt volna le. Ezért nem közölköttek a beszédet a fővárosi lapok sem.

Az állami tisztviselők ama része, amely a programbeszédet nem hallotta, helytelenül s joggatlanul azt hitte, hogy Tisza István az ál- lami tisztviselők érdekeit kellő figyelemre nem méltatná. Némely urak pedig szándékosan is terjesztve ezt a valótlanságot, a tisztviselők körében ily uton akarnak hangulatot kelteni az ellenpárt javára és érdekében.

Szükségesnek látjuk tehát a gyorsírói jegyzetek alapján tényként megállapítani, hogy Tisza István az állami tisztviselők tavaly lefolyt kolozsvári kongresszusának határozataiban foglalt összes kívánságokat fellelve beszédjében. Nyilatkozataiban a legnagyobb jóakarattal s a kérdések iránt való helyes és erős érzékről tett tanúságot.

Általános elvként állította fel, hogy az állam követelje meg a munkát alkalmazottaitól, de honorálja is azt méltóan. Elkerülhet- lennek és sürgősnek jelezte a státuszrendezés befejezését, a nyugdíjtörvény gyökeres mó- dosítását, a lakberek méltányos és igazságos revízióját.

A folyton fokozódó drágaság folytán ered- ményeiben rendszerint meddővé váló fizetés- emelésekkel szemben pedig igen helyesen tiszt- viselői társadalmi intézmények létesítésében, fejlesztésében és azoknak az állam által való hathatós támogatásában, s így a megélhetési viszonyok megkönnyítésében vélte megtalálni a tisztviselők anyagi helyzete végleges meg- oldásának kulcsát.

Szükségesnek jelezte továbbá a szolgálati pragmatika, a tisztviselők választói joga gya- korlása és választhatósága kérdésének sürgős megoldását.

Foglalkozott beszédében a hivatali egy- szerűsítés kérdésével is, mit a hivatalos élet egész vonalán mielőbb érvényesíteni kíván, de egy igazán helyes és célravezető formában. Egy jól keresztül vitt egyszerűsítés eredmé- nyeként joggal várható megtakarításokat szin- tén a tisztviselők anyagi helyzete javítására felhasználandó fedezetnek tekinti.

Az elmondottakkal, amennyiben egy pro- grambeszéd keretében az kívánható, az összes tisztviselői kérdések kimerítették s ezek után az állami tisztviselők joggal számíthat- nak Tisza István gróf támogatására.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZAMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetésosztály — 151

VAS-LAKODALOM.

— A Hirschl-házaspár ünnepe. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Mintha egy bájos, hangulattal teli rokokó- képek lett volna a kerete, olyan volt az a csalá- di ünnep, amelyet csütörtökön tartottak a Cser- novits Péter-utcának egy régi, tán száz esztendő- nél is idősebb házában. Hirschl Zsigmondnak, en- nek a meleg szívé, áldozatkész, érdemes öreg aradi polgárnak és nejeinek vas-lakodalmát ülték meg. Az ünnepen a Hirschl- és Steinitzer családok tagjain kívül csak néhányan vettek részt. Az ün- neplők között azonban kivette a részét Varjassy polgármester, aki csütörtök délelőtt eljött gratu- lálni a jubiléus házaspárhoz, akiknek jó szíve annyi alapítvány és adomány forrása volt Aradon.

A tavasz legszebb rózsáival és egyéb pazar virágokkal halmozták el a tisztelők, ismerősök a derék házaspárt, akik házasságuk hatvanötödik évfordulóját ülték. Az ajándékok között leginkább stíluszerű volt egy mirtus-fa, amely egyesítette ma- gában a ritka terjedelmű házassélet főbb mozza- natainak szimbolumait, a fa tövén a menyasszonyi mirtus, az ezüstág, az arany lomb-korona s végül a fához kapcsolva egy szerencsepatkó, a vas-lako- dalom jeléül.

A ritka alkalmat érdekesebbé tette a csodá- latos frissesség, az eleven hangulat, a mellyel a jubiléusok ezt a szép napot töltötték. Csupa mo- soly, szín és ötlet. Megragadó jelenet volt, amikor Hirschl szép felköszöntőben megköszönve az üd- vözléseket, így fejezte be szavait:

— Kedves vendégek! Most pedig maradjanak a helyükön s nézzenek egy szokatlan jelenetet: egy hatvanötödik házassági évfordulót, vasme- nyegzót, ünneplő házaspárt, a mint nászutra mennek...

S elmentek a „nászutra“, — körüljárták az asztalt s mindenkiel végigkeccintották. A vas- menyegző után csak ilyen rövid a nászut.

A felköszöntők sorát Steinitzer Géza nagy- becskereki bankigazgató nyitotta meg. Azután Mandl Vilmos dr., végül Faragó Rezső beszélt. Faragó a pohárköszöntőben kedves epizódot mon- dott el Hirschl Zsigmondról:

— Mikor a messinai földrengés első híre megjelent a lapokban, — ugymond — fölkeresett Hirschl Zsigmond s ötven koronát adott át a föld- rengés megszorultjainak segítésére. Ez volt talán Magyarországon az első adomány erre a célra. Átadta a pénzt s miközben a keztüit lehuzta, a kezeire nézett. Az egyik kezén bőrkeztü volt, a másikon kötött keztü. Mosolygott. „Lássá, — más talán egy pár egyforma keztüit venne magá- nak; én megvagyok ezzel is s a pénzt inkább a szerencsétleneknek szánom.“ S ez az apró esetjel- lemzi az öreg urnak azt a tiszta fölfogását, hogy a külsőre semmit se ad, hanem az ember értékét a szív jóságában találja.

Ott volt az ünneplők között Vas Sándor dr., a jubiléus pár orvosa, akit Hirschl, mint druszá- ját köszöntött föl.

— De hiszen...

— Igen, mondta Hirschl, — ön Sándor, az én nevem pedig Zsigmond. De ön is Vas, és én is a vas-lakodalmat ünneplem...

Derűben, tréfában telt el a nevezetes családi ünnep. De igazán a maga módjára ünneplte meg Hirschl a vasmenyegzót. Régi adományait meg- toldotta újabbakkal: száz koronát adott a rabse- gélyzó együletnek, nyanyannyit az iskola-egyesület aradi fiókjának, a rendőrség és tűzoltóság nyug- díjpotló egyesületének, a város szegényeinek, s más testületeknek. Végül pedig megvendégoltette azokat, akikkel mint nemzetőr együtt élte át 1849- ben Arad ostromát: az öreg honvédeket.

Győzelem küszöbén.

Munkapárti értekezlet a II. és IV. kerületben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27

A választások küszöbén vagyunk. Néhány nap még, s valóra válik az, a mi most még csak erős óhajtként él Arad polgárainak lelkében: *Tisza István gróf lesz Arad képviselője.* Hogy ez az állítás egyáltalában nem túlzás, bizonyosság az a lángoló lelkesedés, az a mindent legyőző, diadalt arató erős akarat, amely a választópolgárok lelkében mély gyökeret vert. A fényes, a győzelmes diadal előhírnökei voltak ma azok az értekezlet, amelyeket este a IV. kerületi választók a Pannóniában, a II. kerületi polgárok a 888-ban tartottak meg. Mindkét helyen a vendéglők kerthelyiségét zsufolásig megtöltötték a választópolgárok, akik a lelkesítő beszédek alatt impozáns módon tüntettek Tisza István gróf mellett. Valahányszor a szónokok ajkán felhangzott Tisza István neve, mindannyiszor menydörgésszerű éljen, szetreászka reszkedtette meg a levegőt.

A páratlan lelkesedéssel lefolyt gyűlésekről a következőkben számolunk be:

A III. kerületi értekezlet.

Zsufolásig megtelt a 888-as vendéglő tágas udvara azzal a lelkes és harca kész választó közönséggel, mely ma újból esküt és fogadalmat tett arra, hogy az ellentáborból elhangzó minden ijesztgetés, fenyegetés, terror és rabulisztika dacára a város becsületét és jövőjét tartja szem előtt, mikor Tisza Istvánt segíti fényes győzelemre.

Elszántság és harcrakészség jellemzi a munkapárt minden vezérét és katonáját, de olyan lelkes sereg, mint a II. kerület polgárai, a legdicőségesebb hadseregnek is díszére válik. Gyújtott itt minden szó és ezerszeres volt a visszhang a beszédekre.

A felszólalások sorát Kintzig János, a munkapárt elnöke nyitotta meg, aki néhány szóval üdvözölte a rendkívül nagy számban megjelent választópolgárokat.

(Üres ígéretek.)

Reinhart Gyula emelkedett ezután szólásra:

— Választás előtt úgy vagyunk, mint hadjárat előtt. Ez az értekezlet előkészület a döntő ütközetre. Mi II. kerületi polgárok most mutassuk meg, hogy lelkesedni, harcolni tudunk s azt a zászlót, amelyre felesküdtünk s amelyre Tisza István neve van felírva, fényes, ragyogó diadalra visszük. Kötelességek várnak ránk, még pedig két irányban. Mindenkinél ki kell váltania a választási igazolványát, még pedig hétfőn és kedden. A másik kötelesség pedig az, hogy a választás napján reggel nyolc órakor gyülekezzünk a Szentháromság-szobor előtt. Minden II. kerületi polgárnak kötelessége ott megjelenni, hogy megmutassuk, mi vagyunk a többség és győzni fogunk.

Felkiáltások: Ott leszünk!

Az ellentábor jelöltje azt mondja, hogy mindent megtesz, csak válasszák meg. Ezt a szírihangot már öt évvel ezelőtt is hallottuk, s most újból halljuk ezt.

Barabás egy levelét olvassa fel ezután Reinhart, amely 1906. október 23-án kelt, tehát

— ugymond — a diadal után, amikor azt mondotta Barabás, hogy most már vagyok valami, jöjjetek hozzám, s én megteszem a kívánságokat. Barabás ebben a levélben, amelyet egy aradi tisztviselőhöz intézett, koreken megtagadja közbenjárását, „mert — írja — nem tágitok azon elhatározásomtól, miszerint én pártfogási és magánügyekben többé el nem járok.“

Ime, így néz ki az a jelölt, — folytatja Reinhart, — aki a választás előtt füt-fát ígér, s megválasztása után ilyen leveleket ír. Ezek után nem sok magyarázat kell, hogy mit ér az ő ígérete. Most önökön van a sor, hogy megválasszák, a két jelölt közül kiben lehet megbízni. Hiszem, hogy nincs egyetlenegy se közöttünk, aki azt ne mondaná, hogy mi evvel az emberrel nem mehetünk, mi evvel leszámoltunk. A mi képviselőnk Tisza István lehet, s ő is lesz. Ugy legyen. (Viharos éljenzés.)

(Összehasonlítás.)

Kintzig János volt a következő szónok, a ki nagy figyelem között a következő beszédet mondotta:

— Régóta foglalkozom már politikával, ez előtt az ujszentannai és kishenyői kerületben munkálkodtam. Tisza István gróf a politikai ideálom s ezért kötelességeannek tartottam, hogy csekély erőmet, ami tölem telik, az ő érdekében fejtssem ki.

A 48-asok bebizonyították, hogy az ő politikájukkal az ország ügyeit előrevinni nem lehet. Amint ők kormányra kerültek, azonnal 67-esek lettek, de ezt a politikát kontár módon kezelték, egyik baklövést a másik után követték el. 67-ről és 48-ról beszélni teljesen felesleges, hisz Kossuth Ferencnek két programja van, egy ideális és egy megvalósítható, naponlatosan az olaszokhoz, nem hiába élt sokáig Olaszországban, akiknél kétféle ár van, az idegenek és a belföldiek számára.

Rége neves vezéreink voltak, akik az osztrák uralmát akarták letörni, ezek ugyan bajba keverték az országot, de legalább ezek elől voltak s a saját bőrüket vitték a vásárra. Itt van Rákóczi, Zrínyi, Frangepán, Kossuth Lajos s a tizenhárom vértanu. De tessék megnézni ezeket a jó urakat, nekivitték az országot fejjel a falnak s magára hagyták. Kossuth, Justh s a többiek pedig kegyelmesek és nagy urak lettek.

— Egy összehasonlítást akarok tenni Tisza István és Barabás Béla között. Párhuzamot nem vonhatok, mert nincs egyetlen pontocaka sem, amely némiképp is hasonlatos lenne a két emberben. A függetlenségi lapban olvastam, Vizer Lajos írta, hogy Barabás Béla élete egy nyitott könyv. Ebből a nyitott könyvből akarok néhány lapot felolvasni. Az első lapon az van, hogy Barabás Béla asztalos műhelyben született s borzasztó nagy érdem az, hogy ő mégis Barabás Béla lett. Munkácsy Mihály is ott született, asztalos is volt, mégsem dicsekedett vele lépten-nyomon. Barabás apja nem becsülhette sokra a mesterségét, mert fiát lateiner-pályára nevelte, azt gondolván, hogy neves ügyvéd lesz belőle s lett pedig kijáró politikai vigéc. (Ugy van!)

Van Barabás Bélának még egy nagy hagyatéka: a vértanuk szentelt pora. Barabás Béla ezt teljesen kisajátította. Annyi port hintett szerte az országban, hogy alig maradt belőlük már valami.

Ha az ő politikai pályáját tekintjük, sajátosságos tünetet észlelhetünk. Nagyon sok helyütt volt képviselő, de mindenütt csak rövid ideig.

Felkiáltások: Megismerték őt!

— Mi is megválasztottuk őt képviselőnek, igaz, hogy hamarosan itt is hagyott bennünket. Most csak egy kijelentésére utalok, amely homlokegyenest ellentétben áll a város polgárainak érdekével. A lóvasut ügyében kijelentette Barabás, hogy megmutatja, Aradon nem lesz villamos.

— Gyalázat!

— Ilyen embert nem választhat meg Arad népe. Önérzetes ember ilyen emberre nem adhatja szavazatát.

Felkiáltások: Soba! Nem szavazunk rá!

— Emelett Barabás Béla leveleket is írt. Egyet fel is olvastak az előbb. Ebből látszik, hogy Barabás csak ígért, de amikor tenni kellett, akkor csak honoráriumért eselődött, csak annak a kérését hallgatta meg, aki fizetett.

Felkiáltások: Gyalázat! Le vele!

— Ilyen ember nem lehet Arad képviselője. Tisza István gróf győzelmére, az ő diadalára emelem poharam. (Hosszantartó, lelkes éljenzés, megújuló taps.) Valamit azonban meg kell becsülni Barabás Bélában, az a kegyeletos érzés. Az apja fával foglalkozott, a legutóbbi időben ő is fával foglalkozott. Ha látszik ez önöknek, ezt megbecsülhetik benne. (Nagy derűtség.)

Ezutan több levelet olvastak fel a választópolgároknak. Az egyik, amelyben egy szegény asszony kérését utasította el, a másik levelet Barabás irodája írta, s ebben az illető kérésével elutasította, mert Barabásnak az aradiak teljesen idegenek. A polgárság nagy izgatottsággal fogadta a leleplező-leveleket, s Barabás ellen haragos kifakadások voltak hallhatók.

(A város érdeke.)

A következő szónok Bedő Árpád dr. volt, aki surú helyesléssel megszakitva, a következő beszédet mondotta:

— Nekem a mostani választás alatt kellemtelen feladat jutott osztályreszemül. Nekem kell a városban a választások körül felmerülő dolgokban igazságot szolgáltatni. Minden polgár méltan elvárhatja, hogy az igazságot partatlanul szolgáljam. Legyenek önök meggyőződve, hogy bár szívvel-lélekkel a munkapárt hűve vagyok, akkor, amikor igazságot kell szolgáltatni, azt partatlanul teszem. Bármilyen rágalmakkal aljanak is elő, lelkiismeretem nyugodtsága meg véd engem. (Éljenzés.)

Sokat gondoikoztam a mostani választáson. Mindent megtudok érteni, csak azt az egyet nem, hogy amikor Tisza István és Barabás áll szemben egymással, hogy lehet egyetlen polgár is, a ki kétkedéssel megy az urna elé. Ha valahol, úgy Aradon ismerjük Barabás Bélát, s épen mert ismerjük, mert élete nyitott könyv, csodálkozom, hogy kétkedhet egy polgár is, hogy kire szavazzon.

Akkor, amikor arról van szó, hogy képviselőt válasszunk, elsősorban azt kell néznünk, hogy az a város érdekében történjék. Kérdelem, hogy Tisza István gróf kevesebbet tud-e tenni a város érdekében, mint Barabás Béla; hogy pedig Barabás mit tud tenni a városért, azt a levelek mutatják. A két jelöltet összehasonlítani nem lehet, csupán különbséget tenni. A két ember között az a különbség, hogy Tisza István gróf mindig az igazat mondja, az igazat teszi. Én nem vitatom, hogy Barabás Béla nem mond igazat, de akkor, amikor a zsebe kívánja. (Ugy van! Elég gyalázat!) Akkor azonban, amikor mandátumot adunk valakinek, nem az ő zsebét nézzük, hanem a város érdekeit. Ezt a várost eddig is nagyon mostohán kezelték, ha nem Tisza Istvánt választjuk, gondosabb figyelemre a kor-

mány részéről nem számíthatunk. Arad szégyenfoltja lesz nemcsak az országnak, de egész Európának, ha nem Tisza Istvánt választja meg. (Ugy van! Ő lesz a képviselőnk.) Hiszem, hogy minden polgár meg fogja gondolni, hogy oda adja szavazatát, ahonét a város boldogulását várhatja. Hiszem, hogy a város polgárságában felülkerekedik a jobb érzés s Tisza István zászlaját visszük diadalra. (Viharos éljenzés, taps. Éljen Tisza István.)

(Bízató lelkesedés.)

Parecz Béla dr. szólalt fel ezután s kijelenti, hogy látva ezt a tomboló lelkesedést, a hatalmas tömegnek izzó fanatizmusát, amelylyel a párt zászlaja mellett kitart, bizvást elmondja, s kiálthatja: Éljen Tisza István, Arad város képviselője! (Lelkes éljenzés.)

Moskovitz Jakab volt a következő felszólaló, s az elmúlt kormányzati éra szerencsétlen alkotásaival foglalkozik.

(Békés megértés politikája.)

Kell József dr. a nemzetiségi választókat üdvözli, akik Tisza István zászlója alá serglettek. Egyetértésre, együttes munkára hívja fel őket, mert csak egy hatalmas Magyarországnak lehet békés, nyugodt életük a nemzetiségeknek. (Éljenzés.)

Papp György románul beszél. A nemzetiségi kérdéssel foglalkozik, majd felhívja a nemzetiségi választókat, hogy ne hallgassanak a nagyszájú frázisokra, hanem kövessék a békés megértés hirdetőjét Tisza István grófot. Tisza István győzelmére üríti poharát. (Hosszas, lelkes éljenzés, szetreászka!)

Majd Figus Albert szólalt fel s kitartásra buzdította a polgárságot s azon reményének adott kifejezést, hogy a párt zászlaja diadalmas győzelmet fog aratni.

Ekkor megérkezett Nesnera Aladár pártelnök, akit Kitzig János lelkes beszéddel üdvözölt, amely után Nesnera Aladár szólalt fel kitartásra buzdította a párttagokat, mert — ugymond — győzelmet, impozáns diadalt kell aratnunk. (Éljenzés.)

Több felszólalás hangzott el még ezután, a melyek befejeztével a jelen voltak mintegy 800-an hatalmas menetté sorakozva, cigányzenész mellett kísérték haza a párt elnökeit, utközben lelkes ovációban részesítve őket.

A IV. kerületi értekezlet.

Rendkívüli lelkesedéssel, a legvérmesebb várakozást is jóval felülhaladó nagyszámu választóközönség részvételével folyt le a IV. kerületi munkapártnak a Pannoniában tartott társasvacsorája. Vagy négyszázan vettek részt a pártvacsorán, úgy hogy a résztvevők egy részét a melléktermekben kellett elhelyezni. Különösen rendkívül sokan voltak a vasutasok, úgy az államvasutak, mint az arad-csanádi vasut alkalmazottai, tisztviselők és altisztek vegyesen. A hangulat pedig oly lelkes volt, hogy aki a társasvacsorán jelen volt és a választóknak lelkes dőstől kipirult arcát és az elvek iránti megterhetetlen ragaszkodását látta, az, ha a legpesszimistább módon következtet is, Tisza István fényes győzelmében nem kételkedhetik.

A társasvacsora lefolyásáról tudósításunk a következő:

A IV. kerületi munkapárt ma este fél 9 órakor társasvacsorát tartott a Pannonia szállodában mintegy négyszáz választó polgár jelenlétében. A lakomán többen megjelentek a munkapárt vezetőfőbírái közül, de a résztvevők legnagyobb részét az államvasutak és az arad-csanádi vasutak alkalmazottai tették.

(Harcra készen.)

A vacsorán az első felköszöntőt Nesnera Aladár, az aradi nemzeti munkapárt elnöke mondta.

— Alig néhány nap választ már el attól az időtől, mikor a választópolgárságnak legszébb alkotmányos jogát, a választást kell gyakorolnia — ugymond. Amikor meg kell mutatni, hogy a három hónapos munkánk nem volt hiábavaló. Mert a választási küzdelem legsúlyosabb része még hátra van. Még egy nagy erőfeszítésre van szükségünk, amelynél mindenkinek ott kell lennie, aki pártunkhoz, a nemzetre áldást hozó munka pártjához tartozik. Erre az utolsó eredményes erőfeszítésre üríti poharát, amely a nemzeti munkapárt győzelmét fogja előidézni.

A vacsora résztvevői ezután Krenner Zoltán dr. óhajtották hallani.

(A szárnyaskerék jegyében.)

Krenner Zoltán dr. mint tiszteletbeli vasutas szólalt fel. Mikor bejött a terembe — mondotta — egy vasutas sapskát látott a szárnyaskerék jelvényével. Ez a szárnyaskerék nemcsak a vasutasoknak, hanem egyúttal az egész választásnak a jelképe, szimbóluma. A kerék a munkát jelképezi, azt a munkát, amely nemcsak az egyéni hanem apolitikai kötelességteljesítésben is megnyilatkozik. S mi nem vejük magunkat a kerekek elé és nem akarjuk a lovak közé dobni az ország gyepőjét, mint a bukott kormány tette, hanem elfordulva azoktól, akik még a jövő parlament munkásságát is meg akarják akasztani, azt a férfit választjuk meg, aki munkálkodni akar az ország jótéértésért és előrehaladásáért. A szárnyas jelvény másik része, a szárny, a lelkesedést jelképezi. A lelkesedést a diósőséges győzelem lelkes tudatában. A munka kötelessége és az eszmékért való lelkesülés parancsolja azt, hogy Tisza Istvánra adja le mindenki szavazatát. Éljen Tisza István gróf!

(A vasutasok becsülete.)

Ezután Vajda János állott fel szólásra.

— Örömmel látja, hogy a negyedik kerület polgársága mellett a vasutasok milyen szép számmal vannak. Megszoktak különböztetni polgári és politikai becsületet. Mindkét becsület azt diktálja, hogy kitartunk a zászló alatt, amely alá sorakoztunk. Azt mondja a Barabáspárt, hogy számítanak a vasutasokra, mert tudják, hogy a vasutasok megbízhatatlanok. Meg kell tehát mutatni, hogy a vasutasoknak szilárdan álló becsületérzésük van, vissza kell utasítani az alacsony vádat és diadalra kell vinni azt a zászlót, amely alá sorakoztak.

(Fényes lesz a győzelem.)

Halmai Andor, a negyedik kerületi munkapárt elnöke mint a munkapárti tábor egy szerény altisztje mutatja be magát, akinek az a hivatása, hogy lelkesült szakaszát a csata napján haresorba állítsa. Mikor a megjelentek lelkesedését látja, azzal a kéréssel fordul a választókhöz, hogy lelkesedésük ne csillapuljon a választás napján se és akkor a győzelem nemcsak biztos, hanem fényes is lesz.

(A nemzet boldogulásáért.)

Szikra Lénárd gáji plebános a következő szónok. Beszédében azt fejtegeti, hogy a munka, a haladás csak úgy érvényesülhet, ha nem szavakban, hanem tettekben nyilvánul. A magyar hazát olyan hatalmassá, nagygyá kell tenni, mint mikor négy tenger most a partjait. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha a nemzet boldogulására vállvetve munkálkodunk. Arra a munkára üríti poharát, amely ezt a célt van hivatva előmozdítani.

(Buzdítás kitartásra.)

A következő szónok Vass István dr. volt. Fájdalommal hallotta, hogy a vasutasokat a politikában mint hímpeleket emlegetik. Meg kell óvni ezeket a becsutlen rágalmakat. A harcokban a fegyvereknél is többet ér a lelkesedés. És erre a lelkesedésre, amely a résztvevők között megnyilatkozott, üríti poharát.

Wolter Ede a nemzet multjára tekint vissza. Valahányszor a nemzet szorult viszonyok között volt, a gondviselés mindig küldött egy

férfit, aki nehéz helyzetéből kivezette. Ilyen apostolként jött most közénk Tisza István.

Hacker Mór a munkapárt diadalát óhajtvá Homonnay Nándort köszöntötte.

Leopold Zsigmond, az I. kerület munkapárti elnöke azt fejtegette, hogy minden férfinak a kötelességérzet, a munkaképesség és fegyelmettség a legszebb erénye. Ez a hármas erény a vasutasokban teljes mértékben megvan s ha meglesz a választásoknál is, úgy a munkapárt zászlója bizonyára diadalra jut.

Felszólalt még Buzás Vilmos, majd Nesnera Aladár, kitartásra buzdítva a választókat.

Tengeralatti hajók katasztrófája.

Elpusztult torpedónaszádok.

Távirati tudósítás.

Arad, május 27.

Magrendítő szerencsétlenség hírére hozza Párisból a táviró. A francia flotta két tengeralatt járó torpedónaszádjá összeütközés folytán léket kapott és a rajta levő személyzettel együtt elpusztult. Egyetlenegy embert se tudtak megmenteni. A katasztrófa mély szomorúsággal tölti el a francia fővárost.

A hajópusztulásról a következő tudósítást adjuk:

A La Manche-csatornában tegnap a Pas de Calais nevű csomagszállító gőzös felhasította a Pluvoise tenger alatt járó naszád burkolatát. A naszád sebessége az összeütközés pillanatában husz csomó volt. A Pas de Calais kapitánya így adja elő a katasztrófát:

— Hajóm a calaisi kikötőből, mint rendesen, farával haladt ki felé. Körülbelül egy tengeri mérföldet tett meg így. Mikor a bug ép az angol part felé akart fordulni, hatalmas rázkodtatás ért bennünket. Azonnal ellengőzt rendelttem, majd megálltunk, de már késő volt. Ekkor láttam, hogy tengeralatt járó naszáddal ütköztünk össze. Azonnal mentőcsónakokat bocsájtattam le, embereim kopogtak a naszád felmerülő orrán, de választ nem kaptak s a tengeralatt járó hajó simerült. A tengeren az összeütközés helyén nagy benzinréteg terült el.

Mint a ma délelőtti hivatalos párisi táviratok jelentik, a Pluvoise-on három tiszt és huszonkét közlegény volt. Este tíz órakor minden mentési munkát abbahagytak. A tengeralatt járó naszád minden emberével menthetetlenül elveszett.

Párisból táviratozzák: Calaisból újabb hajókatasztrófa hírére jelentik. A Vendtose tengeralatt járó naszád, amely a Pluvoise-val végzett elmerülési gyakorlatokat ennek katasztrófája után segítségére sietett, de többé nem került felszínre. Attól félnek, hogy ez a naszád is a Pluvoise szomorú sorsára jutott.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* „Tőzsdéi utmutató” címmel Szegő Ferenc dr. budapesti ügyvéd igen praktikus, népszerű ismertetőt adott ki tőzsdébiróság előtti perekből és általában a tőzsdén folyó és előforduló peres és perenkívüli dolgok ismertetéséről. A jeles kis munkát Fuchs István, a tőzsde főtitkára látta el igen meleg előszóval, melyből azt látjuk, hogy Szegő Ferenc dr. nemcsak a szépirodalomban vitt ki magának ismert nevet, hanem a jogi irodalom terén is pozíciót biztosított a maga számára. A mű megrendelhető a szerzőnél, Budapest, Sas-utca 20-22.

* Uránia színház. Rendkívül érdekes látványosságot ígér az Uránia színház mai új műsora is, amely végtelenül vonzó szövegekkel van összeállítva. Az új műsor klouja a görög történelmi dráma, amely Aragoni Izabella ne-

véhez fűződik a nagy hatással örökíti meg a történelemben is helyet foglaló szomorú tragédiát. Hasonlóan izgalmas hatású dráma a Vadorzó boszúja is, amely nemkevesebb vonzó száma a műsornak. Nagyon érdekes detektív történetek és egyéb mulatságos apróságok, humorisztikus jelenetek fűződnek a két hatalmas drámához, végső számul pedig Edvard király temetését látjuk megörökítve, pompás kivitelben. A világraszóló gyászpompájú temetés koronás alakjai pompásan kivehetők a képen, amit az ország vidéki városai közül elsőnek Aradon mutat be az Uránia színház. 241

HIREK.

Védelem a terror ellen.

A munkapárt tagjaihoz.

*

Az aradi rendőrbíróság ma elítelt egy iparos inast, mert a munkapárti tanyán tanácskozó választó polgárok közé hatalmas követ dobott és kicsibe mult, hogy agyon nem ütött valakit. Kiderült, hogy a részeg iparos inas csak eszköze volt egy *Barabás-párti* főkortesnek, aki szeszszel megvásárolta a fiut a nemtelen merényletre. A rendőrbíró a bujtogató főkolompot is elítélte.

Látni való tehát, milyen tudatos valótlanságot orditoznak, milyen arcpirító módon ferdítenek, amikor azt hangoztatják, hogy a munkapárt terrorizál, a munkapárt üldöz valakit az elveiért. Azt tájékozták, hogy a munkapártiak agyonverték egy függetlenségi polgárt. Napokon át hirdették ezt és hazug könyveket hullattak a halott fölött. Am nem tudtak egyetlen embert se megnevezni, aki az „ő halottukat“ bántalmazta. Mi azt állítottuk, — ők persze ezt letagadták — hogy a munkapártiak élete ellen galád merényletet követtek el, amikor mázsás követ röpítettek a békés tömeg közé. Nos, a mi állításunkat a rendőrbíró ítélete igazolta ma.

Most jogosan kérdezzük: ki terrorizál, ki tör a békés polgárok életbiztonsága ellen? Ki „dolgozik“ érvek helyett gyilkos kövekkel? Ki akarja elpusztítani azt, aki nem rajong az ő jelöltjükért? Ezekkel a kérdésekkel együtt felhívást intézünk a munkapárt híveihez, hogy a folyton megismétlődő terrorizálás, bántalmazás, ökolmutogatás, fenyegetés ellen az aradi munkapártnál védelmet talál minden üldözött polgár, ha a párt vezetőségéhez fordul. Ez a párt, amely a munkapárt hirdeti, s amely a munka szentségének ragyogó ígéje alatt ment a küzdelembe, elsöpri az utból a nagyszájú korcsmahúsókat.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 28-án az időjárás: sok helyütt csapadék, zivatarok, később hűvösebb.

— Az aradi nemzeti munkapárt végrehajtóbizottsága holnap, szombaton és a következő napokon mindenkor délután 6 órakor *Andrényi Károly* báró lakásán ülést tart, amelyre a végrehajtóbizottsági tagokat meghívja az elnökség.

Az első kerületi nemzeti munkapárt választói május 30-án, *hétfőn* este nyolc órakor fontos értekezletet tartanak a Fehér Keresztben, melyre a párt tagjait ezután is meghívja az elnökség.

— A román trónörökös Budapesten. Budapestről jelentik: *Ferdinánd* román trónörökös londoni utjáról visszatérőben ma délután egy óráig Budapesten időzött. Egy óra negyven percekor érkezett meg a nyugati pályaudvaron, ahol *Daróczy* állomásfőnök és *Schmidt* rendőrfelügyelő fogadták a trónörökösöt, aki egyszerű utcai ruhában volt. A trónörökös kifejezte abbeli óhaját, hogy inkognitó szeretne maradni. Ezután kocsiba ült és a Váci-köruton az országúthoz hajtatott, megkerülte a teret, majd kiszállt és a Duna parton sétált. Két óra negyven percekor tovább utazott Bukarest felé.

— Főispánhelyettesítés. Budapestről jelentik: A király a belügyminiszter előterjesztésére *Csaplovits* Simont, *Árvamegye* főispánját ideiglenes minőségben *Turócvarmegye* főispánjává kinevezte.

— Elhunyt miniszteri tanácsos. Budapestről jelentik: *Galgóczy Schóber* Albert nyug. miniszteri tanácsos, a magyar kir. államvasutak volt elnökhelyettese és igazgatója ma délelőtt 70 éves korában meghalt.

— Görögök a királyuk ellen. Athénből táviratozzák: A forradalmi lapok azt írják, hogy ha *György* király nem tudja megoldani a krétai kérdést, legjobb ha haza se jön Londonból. Maradjon csak ott.

— Nyugtalanító hírek a király egészségi állapotáról. Budapestről jelentik: Ma délben bécsi forrás nyomán nyugtalanító hírek terjedtek el a király egészségi állapotáról. Budapesten senki se tud arról, hogy a király egészségi állapotában bármiféle változás állott volna be. A kérdésközlésekre a várban azt felelték, hogy a király teljesen jól érzi magát és a bécsi hír valótlanságnál nem egyéb.

— Aradi katonák a választásokon. Az aradi 33. gyalogezred két kombinált százada ma reggel Debrecenbe utazott, ahol a választásokig maradnak. Minden közlegény hatvan éles föltényt visz magával. A 12-ik huszárezred egy százada ma este *Gottesmann* százados, *Göhr* főhadnagy és *Geldern* hadnagy vezetésével *Lugosra* ment. Egy részük ott marad, a másik rész *Facsetre* megy, a választásokon a rend fentartása végett. Hogy az aradi utcákon felállítandó katonai kordont melyik ezredből állítják ki, azt még nem döntötték el.

— A Hofrichter pör tárgyalása. Bécsből jelentik: A *Hofrichter*-pört ma folytatták. A katonai bíróság fél kilenckor ült össze és kezdte meg a tárgyalást, mely rövid megszakítással, délután hatig tartott. Ítélethozatalra valószínűleg holnap kerül a sor. Az ítéletet a hadtestparancsnokhoz terjesztik fel, aki revízió végett megküldi a katonai föltörvényszáknak. Ebből is látható, hogy jó ideig eltart, míg az ítélet jogerőre emelkedik.

— Jövőre szabályrendelet. Aradváros új építkezési szabályrendeletét a belügyminiszter jövőre hagyta. A jövőre hagyás ma érkezett le a városra.

— Látható az üstökös. A legendás *Halley* — mint fővárosi tudósítónk jelenti — tegnap Pesten tisztán látható volt. Gyönyörű, felhőtlen égbolt kedvezett a kíváncsi embereknek, akik nagyszámmal rándultak föl a budai hegyekre. A pesti utcákon is sokan csoportosultak a vizsgázzemmel keresték az égi tünteményt, mely se nem olyan ragyogó, se nem olyan csodás, mint hetekkel ezelőtt hitték.

Szalay László, a meteorológiai intézet adjunktusa, a következőket mondta az üstökösről:

„Az üstökös tegnap 7 óra 42 percekor kelt föl, de csak 8 óra 50 percekor bontakozott ki teljes pompájában. Az égbolton stratus-felhők lebegtek, azonban nem hatottak zavarólag az üstökös szemlélésére. Tíz óra 40 percekor tűnt el teljesen, de tizenöt perccel előbb már nem volt látható. Az üstökös egyre magasabban áll, a csóvája pedig növekedik. Harmincadikán a nap 7 óra 47 percekor nyugszik, a hold pedig 12 óra 54 percekor kel, így tehát ezen a napon a *Halley* teljes három és negyed órán át látható lesz.“

Szatmárnémetin kedden este félkilenc-től kilenc utánig látták. *Kalocsán* tegnap este tíz órakor. *Kecskeméten* este 8 órakor pár percig. *Módoson* 8 óra 45 perctől halványan. *Szegeden* este 9-től fél 10-ig.

Aradon esütörtökön este 9 órakor mutatkozott a *Halley*-üstökös. A Szabadság-téren nagy tömeg nézte a nyugati égbolton feltűnt csillagot, amelynek kelet felé álló csóvája halványan volt látható.

Borosbeszen is esütörtökön este 8 és 9 óra között tűnt föl az üstökös.

— Halálozás. E hó 24-én hunyt el Budapesten *Krausz Sándor*, Arad szülőtte, a magyar általános takarékpénztár főtitkára, életének 57-ik évében. Temetése 26-án impozáns részvét mellett ment végbe. Az elhunytban *Balog Józsefné*, *Krausz Paulina* és *Fodorné Krausz Berta* testvérüket gyászolják.

— Autombillal elfogott rablók. Érdekes esetről értesít bennünket *berzovai* tudósítónk. Tegnap este négy galiciai csavargó állított be *Deszpa Maruca* kaprucai lakosnő házába, amely a községtől jó távol egyedül áll az országút mellett. A csavargók rátámadtak az asszonyra és megfenyegették, hogy elpusztítják, ha pénzt oda nem adja nekik. A halálra ijedt asszony át is adta a rablóknak 33 korona pénzt, mire azok megragadták és erőszakot akartak rajta elkövetni. Az asszony segélykiáltásaitól azonban a rablók megijedtek és futva menekültek Arad felé. Az asszony feljelentésére a *berzovai* csendőrök azonnal üldözőbe vették a rablókat. Az éppen a községben időző *Tágányi Sándor* dr. autombillját a csendőrök rendelkezésére bocsátotta és így autombilon hosszas hajszá után Szabadhely község határában sikerült a rablókat elfogni. A rabló csavargókat a csendőrök bekísérték az aradi ügyesség fogházába.

— Orosz zsidók zaklatása. *Pétervárról* jelentik: A szilézsi vasútvonalon *Tomsk* és *Irkut* állomások előtt a vonatokat megállították és az utasokat átvizsgálták. Aki külseje után zsidónak látszott, vagy papírjai annak mutatták, attól írásait elvették és bélyegzővel látták el, hogy szibériai városban nem szabad kiszállania. A kereskedők nagyon el vannak keseredve a zsidó üldözések ezen újabb nememiatt.

— Köszönetnyilvánítás. A *Kornis* és *Weisz* cég 51 koronát juttatott el *Szakolczay* Lajos kir. ügyészhez, a *Gyermekszanatórium* elnökéhez, amiért ez uton mond hálás köszönetet az elnökség.

— **Kristóffy József** — bankelnök. Kristóffy József a politikán kívül, úgy látszik, közgazdasági tevékenységet is akar kifejtetni. Erre vall legalább az a körülmény, hogy megválasztották a Pest—Ujvárosi Takarékpénztár elnökévé. Kristóffy pénzügyi tevékenységét minden tekintetben elűt a mindennapi sablontól: a banküzleten kívül ház- és telekkeladással és „örökségek leszámításával” kíván foglalkozni. Annyi bizonyos, hogy ezt az üzletet Magyarországon eddig egy pénzügyi tevékenység sem kultiválta és az is kétségtelen, hogy a takarékpénztár őrjátsi forgalmu lesz, mert mindnyájan, én, te, ő, mindenki oda fog záródokolni, hogy amerikai és egyéb jó nagybátyáinktól remélhető örökségeinket leszámíttassuk. Az igazgatóság tagjai Kristóffy Józsefen kívül: *Ladányi Rezső* ügyvezető igazgató, *Beer Béla*, a Lipótvárosi Takarékpénztár igazgatója, *Hegedűs Gyula dr.*, *Müller József*, *Kertész János*, *Deák Miksa*, *Staudt Ferenc* és *Ladányi Ármu dr.*

— **Tisztviselők a politikában.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Az aradi állami tisztviselőket folyó évi május hó 29-ik napjának délelőtti 11 órájára a „Millennium” sörösarnok külön termében tartandó értekezletre azon célból hívtam meg, hogy a nagyközönséget demonstratív meggyőzzük a köztudatba átment hit tarthatatlanságáról, mintha az aradi állami tisztviselők meggyőződésük ellenére pressió hatása alatt járulnának a választási urnához. Minthogy azonban a nagyközönség — véleményének kifejezője és szócsöve a sajtó útján — nyíltan beismeri, hogy az aradi állami tisztviselők öszintén hirdetik, hogy a jelen választási küzdelemben pressió velük szemben nem gyakoroltatik, meggyőződésük szerint gyakorolhatják legszentebb politikai jogaikat és erről nem csak az én felhívásomból, hanem száz más helyről is eleve meggyőződött s így mi állami tisztviselők célunkat ezzel el is értük, mert beigazoltuk látjuk, hogy a nagyközönség többé már nem tekint bennünket fehérrabszolgáknak, hanem önértzetesen gondolkodó, politikailag független polgároknak. Ennél fogva a hirdett összejevetelt tárgytalannak és szükségtelenné tartjuk annyival is inkább, mert hisz ott is csak ezt proklamáltuk volna és egyebet semmit. A midőn tehát az aradi sajtónak öszinte szaváért hálás köszönetet mondunk, egyben van szerencsém értesíteni összes aradi állami tisztviselő társaimat, hogy ezek után a hirdett értekezlet nem fog megtartatni. Tisztviselőtársai nevében: *Botka István m. kir. pénzügyi tanácsos.*

— **Vizbefullt diák.** *Miskolcra* jelentik: Szantusz Gábor, az itteni katolikus főgimnázium tanára Urnapján husz diákkal kirándulást tett. Midőn estefelé elhaladtak a Sajó mellett, több diák megfürdött. Három fia mély vízbe került és az ár elragadta őket. A tanár élete kockáztatásával utánuk vetette magát, kétőt sikerült is kimentenie, a harmadikat azonban elsodorta a víz és belefult. Holttestét még ma se találták meg. A vizsgálat megindult.

— **Választás korcsma nélkül.** *Makóról* jelentik: *Hervay István* alispán, tekintettel a választásoknál előfordulható alkohol okozta zavarosításokra és botrányokra, rendeletet bocsátott ki, melyben a korcsmáknak és italméreseknek máj. 31-től jun. 2-áig való bezárását rendelte el és a csendőrséget utasították, hogy ügyeljenek fel, nehogy a rendeletet esetleg zárt ajtók mögött kijátszák. A rendelet általános megelégedést keltett Makón és Csanád-megyében. — Elrendeltetett továbbá, hogy a képviselőválasztást megelőző és a képviselő-

választás napján a telefonszolgálat mellett csendőrsők legyenek.

— **A vasúthely megváltására a következő adományok érkeztek:** Eddig befolyt 71870 K 63 f. Leütve a 73. m. sz. a. bevételzett, de nem idetartozó 45 K 90 f-t, marad 71824 K 73 f. Nagyszobeni függetlenségi 48-as kör 16 K, Összetartás szabadkőműves páholy 43 K 60 f, dr. Madarász Adorjáné gyűjtése 438 K 97 f. főszolgabírói hivatal Tét 177 K 70 f, Szolnok-Doboka megye alispánja 106 K 65 f, „Ujság” Ko'ozsvár 82 K 84 f, orosházi kasinó 10 K, kálmánosai előjáróság 20 K, kolozsvári iparoskör 30 K, alsókubiai kasinó 70 K 30 f, Debrecen sz. kir. város 500 K, Jászai Julia Cegléd 20 K, Szanház Ferenc főszolgabíró Datta 7 K 40 f, főpincér és családja Budapest, Mátyás-föld 100 K, Győrvarmegye alispánja gyűjtése 335 K. Összesen 73784 K 16 f.

— **Az idegesség korszakát éljük és ma, midőn a gyors cselekvés főurója a haladásnak, mindenkinek futnia kell, gyors tempóban kell célja felé iramodnia. Idegesen szaladunk, elfáradunk és gyakran elfelejtjük, hogy a gyors elfáradásnak mily egyszerű módon tudnánk gátat vetni. Tudjuk, hogy a szilárd, kemény anyag tárgyvaló menetelés rázkódást okoz és az idegeket támadja. Amikor kocsin megyünk, ezért keressük a gummikereket és szerencsére itt van már az az idő, a mikor a gyalogjáró is élvezheti a gummianyag kiváló tulajdonságának, a rugalmasságnak őrjátsi előnyeit. Ezt azonban csak oly módon érhetjük el, ha nem járunk el felületesen, mert miként mindenben, ebben is megteremtette kifejlődött forgalmunk a látszólagosan azonos, de tényleg csak hiányosan pótló olcsóbb anyagokat. A cipősarok csak akkor felelhet meg hivatásának, ha alapanyaga a valódi nyers kaucuk, amely szívóssága következtében szinte korlátlan tartósságot biztosít, bámulatos rugalmassága által pedig igazán nyújtja is a várt előnyöket. Nem szabad bármi hangzatos nevé, külföldi eredetűek látszatát keltő terméket elfogadnunk, hanem vessük emlékezetünkbe a „Palma” szót és követeljük lábbeli szállítónktól, hogy osakia ezen főlirással ellátott valódi kaucuk cipősarkot adjon.**

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Taugner Teréz*, az Aranyas kávéház felirónője tegnap délben a Marosba ugrott, de a parton járkálók idejekorán észrevették és kimentették. A mentők a kórházba szállították. *Bittner Rezső* rendőrfogalmazó megjelent a kórházban, hogy kihallgassa, a leány azonban nem vallott és nem mondotta meg, miért akart megválni az élettől.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban május 27-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: **Született:** *Farkas János* m. v. tisztviselőnek *József* nevű fia, *Angele Mátyás* kereskedőnek *Klára* nevű leánya, *Szabó István* vaggongyári tisztviselőnek *László* nevű fia. **Meghalt:** *Sándor Győző* 19 éves magánhivatalnok, öz. *Farkas Mátyásné* 77 éves magánzónő, *Illits Miklósné* 48 éves városi helypénzszedő neje. **Házasságot kötött:** *Buda Győző* biztosítási hivatalnok *Hofman Matildal*, *Pozsár Mátyás* földműves *Kaposos Erzsébettel*.

— **Nemzetközi kertészeti kiállítás Budapesten.** Értesülünk, hogy a nemzetközi kertészeti kiállítás kertművészeti csoportjának I. díját — az állami aranyérmét — ifj. *Niemetz Ferenc* temesvári kertész-mérnök nyerte el. Ez a tény reánk aradiakra annál örvendetesebb, mivel tudvalevőleg a Kossuth-szobor parkja is ifj. *Niemetz Ferenc* tervei alapján és művezetése mellett készült. 2277

— **Francia Ukörök legbiztosabb készítésére** — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér, *Vojtek és Weiszal.* 279

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban

SCHULTES ÁGOST Szécsény-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudóltrakp. 8.

SPORT.

+ **Az Aradi Atlétikai Klub háziversenye.** Csütörtök délután tartotta az AAK. háziversenyét. A háziverseny kimagasló eseménye a klub-rekord megdőlése a magasugrásban. Ezuttal *Neidenbach Emil*, a délkerület magasugróbajnoka a fiatalság legjobbjaival, *Magyar Miklóssal* állott szemben. Sokan Magyar győzelmét várták, de *Neidenbach* híveit ezuttal sem hagyta cserben, mert győzelmét kicsikarta 172 cm-es rekordugrással, melylyel egyszersmind egy pontot szerzett a klubbajnoksághoz. *Magyar Miklós* távugrása szép sportot nyújtott. *Alt János* veterán atléta újból bebizonyította, hogy a súlyszámokban még mindig uralja a helyzetet. A verseny után *Szakolczay Lajos* elnök buzdító szavak kíséretében osztotta ki a díjakat a győzteseknek. Részletes eredmény a következő: I. 100 yardos síkfutás: 1. *Dobó István* 2. *Magyar Miklós* 10 négyötöd mp. Kitűnő idő, 2 yarddal nyerve. II. Magasugrás: 1. *Neidenbach Emil* 172 cm. (klub-rekord és standard); 2. *Magyar Miklós* 167 cm. 3. *Ziffer Sándor* 163 cm. Kiváló eredmény. III. 220 yardos síkfutás (előnyverseny.) 1. *Dobó István*, 2. *Kornis Lajos*, 3. *Haszlinger Lajos*. Idő 26 mp. IV. Távugrás: 1. *Magyar Miklós* 615 cm. 2. *Major Kálmán* 582 cm. V. Súlydobás: 1. *Alt János* 10'68 m. 2. ifj. *Ijjártó Sándor* 10'52 m. VI. 1/2 angol mérf. síkfutás: 1. *Nagy Sándor* 2. p. 24 négyötöd mp. 2. *Fakó I.* VII. Diszkoszvetés: 1. *Alt János*. 2. ifj. *Ijjártó Sándor*. VIII. Gerelyvetés: 1. *Magyar Miklós* 48'80 m. 2. *Alt, János* 48'02 m. IX. 1 angol mérf. gyaloglás: 1. *Nagy Sándor* 8 p. 30 mp. 2. *Schannen Béla*, *Rossz* második. X. Kalapácvetés: 1. *Alt János* 24'47 m. 2. *Nyári László* 22'70 m. Favorit *Nyári* kikapott.

+ **Az aradi kir. főgimnázium tanuló ifjusága** 1910. évi május hó 29-én (vasárnap) d. u. fél 4 órakor az Aradi Atlétikai Klub sporttelepén *házi tornaversenyt* rendez a következő sorrenddel: Felvonulás, Hymnusz, szabadgyakorlatok, szertornázás, versenyfutás (osztályonként), mintacsapat korlátlan, versenymászás (osztályonként), stafétafutás, fabotgyakorlatok zenére, versenygyakorlatok nyújtón, távolugrás verseny, társasgyakorlatok, football- és füleslabdajáték, Hymnus, elvonulás. — Belépti-díj: Páholyülés 5 K, ülőhely 1 K, állóhely 40 f. — Kedvezőtlen idő esetén a verseny megtartásának idejét a helybeli lapokban közlik. — Felülfizetéseket köszönettel fogadnak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Választmányi gyűlés.** Az Országos Magyar Iskola-Egyesület aradi fiókjá folyó hó 28-án (szombaton) délután 5 órakor a város-háza emeleti tanácstermében *választmányi gyűlést* tart, melyre a választmány tagjai ezuttal is meghívotnak. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Beszámoló a színházi matinéiról. 2. A perselygyűjtések eredménye. 3. Előterjesztés a női választmányról. 4. Tagok felvétele. 5. Adományok. 6. Gyermekek-lap példányainak elhelyezése. 7. Népkönyvtár felállítás az Illéscsúti iskolában. 8. Analfabéta tanfolyam szervezése Gáiban. 9. Megyei népdalokörök szervezése. 10. Az egyesület bélyegei. 11. A megyei telepes községek magyarsági viszonyai. 12. Aradi könyvkereskedők által adományozott ju-

Hol szerezzük be nap és esernyőinket?

Nem máshol, mint a

Temesvári nap- és esernyőgyár raktárában,

egybekötött füző különlegességekkel, hol javítások olcsón és pontosan készíttetnek. 2245

Szives figyelmébe ajánlva magamat,

A Temesvári nap- és esernyőgyár ú. v.

Varga D. Dani,

Arad, Andrássy-tér 20. (Központi szálloda mellett.)

talomkönyvek elhelyezése. 13. A nyári szinkörben való jótékony célú előadás rendezése. 14. Az egyesület 350 darab naptárának elhelyezése. 15. A pénztáros jelentése. Amennyiben ezen ülésen a budapesti igazgatóság egy kiküldöttje is részt fog venni, tisztelettel kérjük a tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését. **Lócs Rezső** elnök, **Záray Jenő** titkár.

(*) Az Aradvárosi Társaskör nyári helyiségében f. év május 28-án este 8 órakor **Lówi Arpád** (Réthy László dr.) felolvasást tart és ez alkalomból a kör társasvacsorát rendez, melyre a társaskör tagjait tisztelettel meghívja a **vigalmi bizottság**.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— **Vásáráthelyezés.** Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy Szászváros r. t. városban a június 1., 2. ra eső országos állatvásár ez évben kivételesen **május hó 30-án és 31-én** fog megtartatni.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Örvendetes tényként jegyezzük fel, hogy minél közelebb jutunk az aratáshoz, annál kedvezőbb hitek vannak a várható termést illetőleg forgalomban.

A gabonaüzlet irányzata a kedvező hírek hatására lanya, az árak hanyatlottak.

A mai piacon eladásra került:

150 mm. buza	10.50—10.60
150 mm. tengeri	5.30—5.40
Rozs	7.50
Zab	6.50
Árpa	6.00

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 27

Amerika 3-al olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkedv nincs, üzletellen. 15 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél	3 órai
	sávlat	sávlat
Tengeri 1910. májusra	5.47—5.49	5.47—5.48
Buza 1910. októberre	9.63—9.64	9.64—9.65
Rozs 1910. októberre	7.33—7.34	7.35—7.36
Zab 1910. októberre	6.86—6.87	6.82—6.83

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Május 27. —

Magyar aranyjárdék 4%	114.—
Magyar koronajárdék 4%	92.05
Magyar koronajárdék 4 1/2%	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	93.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	225.—
Tiszasab. és szegedi sorsjegy kölcsön	158.—
Osztrák járdék papírban	94.25
Osztrák járdék ezüstben	98.10
Osztrák járdék aranyban	116.80

Osztrák koronajárdék 4%	94.20
1860. évi osztrák államsorsjegy	172.—
Osztrák-magyar bankrészvény	17.90
Magyar hitelbank-részvény	829.25
Osztrák hitelintézeti részvény	601.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	755.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.52 1/2
London vista	240.90
Páris vista	95.30
20 márkás arany	23.59

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése:

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. május 27.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	10.30—10.35
76	10.35—10.40
77	10.45—10.50
78	10.55—10.60

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	10.20—10.30
Rozs új	6.90—7.00
Árpa új	5.30—5.40
Zab új	6.10—6.15
Tengeri régi	5.35—5.40

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; kősz páronként 400—400 kilogrammig rjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 164—66 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 166—168 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 170—174 fillérig.

Sertéslétszám: május hó 21. napján volt követ 34705 darab, május 23. napján felhajtott 517 darab, május 23. napján elszállított 153 darab, május 24. napjára maradt készletben: 35 089 darab.

A hírt sertés üzlet irányzata nyugodt.

Felkís szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. május 28-án, szombaton:

1. Mikor minden elővad. Kemikus. — 2. Aragoui Izabella. Történelmi dráma. — 3. Sajt es a szerelem. Előadja Max Lindner előnyösen ismert művész. — Az Éina kitérőse. Természet után. — 5. Vadorzó boszúja. Dráma. — 6. Cserépedény készítés. — 7. Dr. Panton. Dedektív történet. — 8. Aki másnak vermet és. Mulatságos. — 9. VII. Edvárd angol király temetése.

Előadások délután 4 1/2 órától kezdve.

Előkezületben

Napoleon.

Irta: Pekár Gyula.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

VILÁGHIRŰ
BRÜNNI SZÖVETEK
GYÁRI ÁRAKON.
EZZELER DOSTAL BRÜNN
MILITÁRI, KÖRNYÖK, HESZTERZS, TORRAS
MAGYAR, ROMÁN, OSZTRÁK ÉS AZ ALIANI
ORSZÁGOK ÉPÜDMÉNYE, SZÁLLITÓI ÉS
MINTA-MEGTEKINTÉS VÉELT BÉRMENYÉ

2879

274—1910. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kiskisjenői kir. járásbírósnak 1910. évi sp. 83/2. számú végzése következtében Dr. Glück Géza ügyvéd által képviselt Kis P. Mihály és tsai javára 120 K. s jár. erejéig 1910. évi április hó 27-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2850 koronára becsült következő ingóságok, u. m. gépek, papírok, iron stb. mely ingók Neumann József javára is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kiskisjenői kir. járásbírósnak 1910. évi V. sp. 83/3. sz. végzése folytán 120 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi november hó 10. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 69 K. 40 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Kiskisjenőn, leendő megtartására az 1910. évi június hó 11-ik napjának d. u. 1/4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igénylők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kiskisjenő, 1910. évi május hó 23. napján.

Balassa,

2305

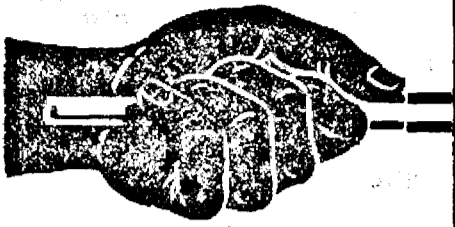
kir. bir. végrehajtó.

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és női ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1166

Singer Sándor női divatüzlete

még rövid ideig Deák Ferenc-utca 2. (Sebessy-féle házban.)
Tavaszi újdonságok nagy választékban megérkeztek, amelyek
rendkívül olcsó árban szerezhetők be.

Telefon 529.

Divatos ruha és costum kelme.
Blous selyem és ruha vászon.
Angol zefir, delain és mosó áruk.
Vászon, chiffon és asztaln műek.
Szőnyeg, függöny és ágyterítők.

Telefon 529.

Ideiglenes üzlethelyiség Deák Ferenc-u. 2.

Singer Sándor női divatüzlete, Arad.

1571

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnöves előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA. 361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes garanciát vállalok.

Olvasóinkat
tisztelettel kérjük
bevásárlásaiknál
lapunkban olvasott
hirdetésre hivatkozni.

Olcsó árjegyzék!

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerezhetők be.

Joupon tiszta selyem taftt 5 frt. 80.
darabja

Moire selyem darabja 4 frt.

Cloth lüszter és mosó jouponok feltűnő olcsó áron.

Herveth fűző, legujabb facon, darabja 3 frt. 50.

Nagy parthie vétel férfi és női zsebkendőkben.

Sok ezer méter schweici himzés maradékok féláron.

Pfúshe menyegyek nyírott, prima, csekély mépséghibával — újabb szállítmány érkezett.

Szőnyeg maradékok rendkívül olcsón.

Kelengye áruk

Óriási kész raktár mindennemű fehérneműkből, női ingek, corsetták, himzett kész ágy készletek, Schroll chiffon, prima cérna vásznak egyelőre még minden áremelkedés nélkül nálunk beszerezhetők.

Rosenblüh H. és Társa
ARAD

Május hóra

fehér himzett batisztok már 55 krajcártól kezdve. E nagy divatu cikkből állandóan kirakatainkban nagy választék megtekinthető. 461

Új divat Schantoing vászon

fehér és mintás divatszineken.

Rekord-Ripsz

selyem fényű mosó, fehér, drap, lila és a többi pasztel divatszineken.

Mosó delain

pompás új divatminták.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

házastársa,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
lspanra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,

kocalt,
lovat,
halászatot,
telket,

AKI

mindenestét vétel vagy bérbevitel céljából keresel;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értelemmel, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetés

rovatát használja

„Kárem bakfi”.

Én szívesen írok maguknak, de előbb tudni akarom, hogy maguk kik. Irjanak mielőbb. 2303

1 és 2 szobás

lakások július 1-re kiadók. Fácán-utca 3a. sz. 2307

Előkelő részvénytársasághoz

Arad és vidéke részére fix és jutalék mellett ügynökök kerestetnek. Ajánlatokat „ügynök” jelige alatt a kiadóhivatalba. 2309

Intelligens

munkaképes idősebb ember, kisebb vidéki helyen ellátásért foglalkozást keres. Cim a kiadóban. 2306

Forgalmas

helyen levő vendéglő és fűszerüzlet, állandó vevőkörrel, betegség miatt jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 2304

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2:40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Érkező teljes berendezése,

egyéb butorok, haláleset következtében azonnal eladó. Damjanich-utca 3-4. 2298

Szatycs-üzlet

jó vevőkörrel forgalmas helyen más vállalat miatt átadó. Bővebbet gróf Leiningen-u. 10. 2209

Bérletre keresek

1000 holdas birtokot, a mely tulajdonos részben szántóföldből és rétből áll. Ajánlatokat „1000 holdas bérlet” jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Bölsche

szerelem az élek világában. Annak fejlődéstörténete és vándorútja. 3 kötet, füzve 18 kor., kötve 24 kor. Az I. kötet fejezeteiből: A szerelem erősebb mint a halál. Mysterium. Szerelem a föld őskorában. Ösnemzés. A törpék világa stb. Kapható Kerpel Izso könyvkereskedésében, Aradon, Andrassy-tér 20. Telefon 385. sz. 525

3000 holdas

birtok bérletre kerestetik. Megkívántatik, hogy a birtok lehetőleg termőföldből álljon. Részletes ajánlatokat pontos adatokkal! „Nagybérlet” jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Modernül berendezett

parkettás butorozott szoba kishozzával, villanyvilágítással, fűdőszoba, esetleg zongora használatlaltal is, katonatiszt részére igen alkalmas, azonnal kiadó Petőfi-utca 10. I. emelet. Ertekezhetni Horovitz-cégnél, Forrai-utca sarok. Telefon 715. 2064

Ügyes hölgy

ki a gyorsíráshoz ért és a gépírásban is teljesen jártas, felvétetik. Ajánlatokat fizetési feltételekkel és az eddigi gyakorlat megjelölésével „Gyár” jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Ócska ablakok,

ajtók, valamint kőműves állványfák, pallók és egyéb szerszámok jutányos árban eladók. Bővebbet Magyar-utca 13. sz. alatt. 2292

Fejsze-, Miklós-utca

és legelősor sarkán egy ujonnan épült ház nagy telekkel, 14 évig adómentes, jutányos árban eladó. Bővebbet Magyar-utca 13. 2293

Sampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Modern, szolid

jégszekrények

hentesek, mészárosok, vendéglősök és magánháztartások részére legjutányosabban szereshetők be

Husserl Manó

jégszekrénygyárban 2061

Arad, Szt.-Pál-u. 11. Telefon 348.

Különlegesség

szonny és legnyomásra sörkimerő szekrényekben

Kördő.

9 darab 18—20 hektoliteres jó karban levő boroshordók

jutányos árban eladók.

Megtekintethők Kohn H. és Fia bortermelőknél, Ménesen. 2252

5826—1910. kh. szám.

Hirdetmény.

A sertésvész (sertés pestis) és a sertés orbánc terjedésének megállítására céljából a magyar királyi földművelésügyi miniszterium által kiadott 2300—III. 3—1910. számú körrendelet az érdekeltek által a kapitányi hivatal állategészségügyi osztályánál és a Gáji alkaptányi hivatalnál a hivatalos órák alatt betekinthező.

Arad, 1910. évi május hó 13.

Sariot,
főkapitány.

Alkalmi vételek és eladások

Ékszer- és ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnyugodtabb óra és ékszerárterében

Deutsch Izidor

Óras és ékszerész 210
Weitzer János-utca, Minorita-pa. a.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átöröklésnek TELEFON 438. TELEFON 439.

2198—1910. pm. sz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél 6 korona napidíjjal javadalmazott közbiztonsági állatorvosi állás-üresedett meg. Felhívom a szabályszerű képzettséggel bíró pályázni óhajtozókat, hogy a képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelendő pályázati kérvényeiket hozzámm 1910. évi május hó 31-ig nyujtsák be.

Aradon, 1910. évi május hó 12.

Varjassy,
polgármester.

XXVIII-ik magyar királyi

jótékony célú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 11969 nyereménye van, melyeknek összes értéke 365.000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona készpénzben.

továbbá:

1 főnyeremény ...	20.000 kor. készp.	10 nyeremény a	1.000 kor. készp.
1	10.000	150	100
1	5.000	300	50
5	2.000	1500	20
		10000	10

Huzás visszavonhatatlanul 1910. évi június hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portonmentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld. 6775

A magy kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet
Gurahoncon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

szőlőkarót

ugyszintén

bűkk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

1640